

פנינו הצדיקים

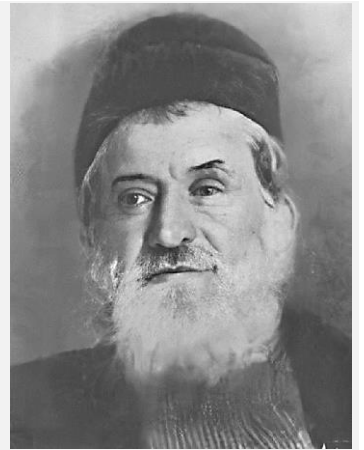
לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

24
מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
 ללא פרסומות.
 ללא חדשות.
 ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

המקובל הרב הגאון חיים שאול הכהן דוויק זצ"ל - השד"ה: נולד בי"ד חשוון ה'תרי"ח (1857) בחאלב שבסוריה. מנעוריו עסק בתורת הנסתר וכל שנותיו עסק בהפצת סודותיה ליחידי סגולה. מילדותו ניכרו בו כישרונות עצומים, שהתאחדו עם שקידתו המופלאה. לאחר שלמד בשקידה ש"ס ופוסקים החל מנעוריו ללמוד את תורת הנסתר. בשנת ה'תרמ"ז (1886), עוד בטרם מנו לו שלושים שנה, התמנה למרא דאתרא של חאלב. למרות שהיו בעירו תלמידי חכמים קשישים ממנו, הללו קיבלו את מרותו. בשנת ה'תר"ן (1890), כשהיה בן 32 שנים) עלה לארץ ישראל, והצטרף לשיבת 'בית א-ל' ועם הזמן התמנה לראש הישיבה.

משאת נפשו הייתה להנחיל את תורת הח"ן לכלל ישראל כדי להביא את הגאולה השלמה לעם. הוא הלך והתפרסם לתהילה בתפוצות ישראל כגדול בתורת הנגלה והנסתר. כאשר נוסדה ישיבת 'רחובות הנהר', בשנת ה'תרנ"ח (1898) בשכונת הבוכרים ע"י הגביר ר' ניסים נחום, בה למדו כ-60 חכמי קבלה והתפללו עפ"י כוונות הרש"ש, נקרא רבינו לעמוד בראשה. במשך ימות השנה עבר לפני התיבה בתפילות והיה עומד זמן רב ומתפלל עפ"י הכוונות ללא סידור בידו. בימים הנוראים, רבים מבני ירושלים נהגו להצטופף בבית הכנסת על מנת לזכות ולהתפלל איתו, **בחזרת הש"ץ, כאשר הגיע לברכת 'המחזיר שכינתו לציון' היה פורץ בבכי, ומדי יום מצאו את הקרקע, במקום שבו עמד, רטובה מדמעותיו.**

בשנות מלחמת העולם הראשונה חש בעיניו. מכיוון שרופאים כמעט שלא היו, הפצירו בו בני ביתו לצאת לחו"ל, כדי לעבור שם את הניתוח. למרות הסכנה, שנשקפה לעיניו, סירב בכל תוקף לעזוב את הארץ. הוא נותח בארץ - אך הניתוח לא הצליח והוא התעוורר בשתי עיניו!. כאשר התעורר מתרדמת הניתוח, ונדע לו, ששוב לא יראה 'אמר: "הכול היה כדאי, ובלבד שלא לעזוב את ארצנו הקדושה אפילו לשעה אחת!". נפטר ב-ד' טבת התרצ"ג (1933) בעיה"ק ירושלים. חי כ-75 שנים. ציונו בהר הזיתים בחלקת הספרדים (בשנת תש"ג-1942 עלו פורעים ערבים להר הזיתים, הרסו ונתצו מצבות וחיללו את מקום הקברים. ביניהם חוללה גם מצבתו. לאחרונה נבנתה המצבה מחדש כאשר מקום הציון בקירוב למקום קבורתו).

אביו: ר' אליהו. **סבא (מצד אביו):** ר' שאול (אב"ד ארם-צובא בעל 'אמת מארץ'). **מרבותיו:** ר' מרדכי עבאדי (מח"ס 'מעין מים'), ר' אליהו משען (מח"ס 'שפת אמת'). **חברותא:** המקובל ר' ישראל יצחק הלוי רייזמאן (ראב"ד קהילת החסידים בירושלים).

מתלמידיו: המקובלים הגאונים ר' יום טוב ידיד הלוי, ר' סלמאן אליהו (ממלא מקומו בראשות הישיבה), ר' יעקב חיים סופר (מח"ס 'כף החיים'), ר' ישעיהו אשר זעליג מרגליות, ר' עזרא הררי רפול, ר' נח גד וינטרוב, ר' סלמאן מוצפי, ר' משה יאיר ווינשטוק. **מספריו:** **איפה שלמה** - על 'אוצרות חיים' למהר"ו 'ישר שלום' - ביאורים לדברי הרש"ש בספר 'נהר שלום' **יחידושים** לספר 'שפת אמת' **הגהות** לספר 'אור הלבנה' לרבי יעקב קצין **הגהות** לספר 'עלי נהר'.

המקובל ר' אשר זעליג מרגליות מביא בספרו 'הילולא דרשב"י': 'לפני כעשרים שנה, הגיע מכתב מחו"ל לרבינו, ובו נכתב שמושל העיר **שבא מקרוב שם מציק ליהודים**, ורבינו הקדוש צוק"ל נסע למירון לשבת של סליחות לפני ר"ה עם עשרים מתלמידיו, ואני הקטן עימם, והיינו שם חמישה ימים, ובכל יום שעשינו שם הקפות סביב הציון הקדוש של רבי אלעזר עם ארבעת המינים הישנים של השנה שעברה בדינו, וכשחזרנו ירושלימה, **מצא רבינו טלגרמה בביתו והתבשר, כי מושל העיר מת פתאום, וליהודים שם אורה ושמחה.**

יפר ר' יואל טייטלבוים, האדמו"ר מסאטמר, שהלך לבקר את הצדיק החכם המקובל ר' חיים שאול, וביקשו, שיברך אותו ברכת כהן. ר' חיים היה סגי-נהור, ונדמה לו שרבינו (ר' יואל) רוצה לברכו, **ותכף הרכין את ראשו, כדי שרבינו יניח ידו עליו לברכו.** כשהבין את כוונת ר' יואל, אמר רבינו, שאדרבה, הוא רוצה להתברך ממנו, ותיכף הניח ר' יואל את ידיו על ראש רבינו הקדוש וברכו. הפליא רבינו מאוד את גדל תמימותו ומידת ענוותנותו של הצדיק. ('אורח צדיקים' מתוך 'הללו עבדי ה')

פעם אחת שאל אדם אחד את רבינו, אם יכול הוא לצאת ידי חובת התשובה הצום והתפילה בימי השובבי"ם, אם ישכור בכסף מלא אדם אחר שיצום ושיתפלל בעבורו כשלוחו. רבינו הסביר לו, שעפ"י ההלכה הדבר אינו ניתן וסיים את דבריו: **"שובו בָּנִים שׁוֹכְבִים חוץ מֵאַחֵר."**

בהיותו בארם צובא (כשהיה בן 32), ראה איך הנשים מתחילות לגלות מקצת שערותיהן, **ועמד וצווח על הפרצה, ומשלא נשמעו לו, עלה בליל שבת על הבימה והכריז אם ישמעו בקולו- מוטב להם, ואם לאו- תחול עליהן קללה, ועזב במוצאי שבת את העיר ועלה לירושלים. לאחר זמן קצר פרצה שרפה בעיר וכילתה חלק גדול מהעיר, וכולם נוכחו בצדקת ה'.**

כאשר המקובל האלוקי ר' יוסף חיים זצ"ל (הבא"ח) יעץ למקובל ר' סלמאן אליהו (אביו של המקובל האלוקי הרב מרדכי אליהו צמח זצ"ל) לעזוב את בגדד ולעלות לארץ ישראל, הגיע ר' סלמאן להיפרד מר' יוסף חיים ושאל: "אצל מי אלמד בתורת הנסתר בארץ ישראל?". ענה הצדיק: "אמסור לך מספר קושיות עמוקות, והרב שיתרץ לך אותן- **תדע נאמנה כי הוא רב מובהק וממנו תלמד."**

ר' סלמאן הגיע לירושלים. מיד התפרסם שמו של הגאון הצעיר שעלה מבבל, ובקרב חכמי המקובלים נשמע, כי 'ארי עלה מבבל'. כשהגיע שמעו של ר' סלמאן אליהו לאוזניו של רבינו, ביקש שיבוא לפניו, ושוחח איתו ברזי התורה. שעה ארוכה שוחח הגאון ר' סלמאן עם רבינו, ונוכח לראות כי לפניו יושב גאון מופלא, רך בשנים זקן בחוכמה. אמר ר' שאול לר' סלמאן: "מהיום תבוא אצלי מדי יום ביומו ואלמד עימך את הכוונות עפ"י דרכו של הרש"ש". ר' סלמאן שאל את רבינו את הקושיות בחוכמת הקבלה, שמסר לו הבא"ח ורבינו תרץ את כל הקושיות בתבונה. עתה ידע ר' סלמאן, כי רבינו הוא המוסמך והמובהק, ממנו עליו ללמוד את רזי התורה, והכתיר אותו לרבו המובהק."

באחד הימים בא אל הגאון הקדוש רבי חיים שאול דוויק זצ"ל יהודי, ובכה לפניו צרתו, וסיפר שהוא סוחר בבגדים ישנים וסחבות, וכל כספו ורכושו אינם עולים על עשר לירות, והיה סוחר עם ערבי אחד בתדירות, ובמרוצת הימים החל הערבי להלוות ממנו כסף, פעם אחרי פעם, עד שיום אחד נותר חסר כל, בלי פרוטה אחת. פנה הוא אל הגוי ואמר לו: "הב לי כספי!" והערבי הלך והביא לו תכשיט של אשתו כערבון. אולם, מאז חלפו עידן ועידנים והערבי איננו, ואין לו כסף לסחור, ומאידך, למכור את התכשיט הוא חושש. ועוד, שהתכשיט אינו בר ערך אפילו כדי מחצית החוב, ומה יעשה? אמר לו הגה"ק, שילך אל הכותל המערבי ויציע דבריו לפני ה', וכך עשה. הלך והתפלל.

למחרת, בא אליו פתאום הערבי ושאלו: "איה המשכון?". ענה לו: "בביתי, אבל אינני יכול ללכת כעת הביתה, בוא מחר עם הכסף ואשיב לך את התכשיט!". למחרת, שב הגוי ובידו סכום הכסף בשלימותו, וסיפר הערבי, שלפתע החלה אשתו לצעוק עליו ששיב לה את התכשיט ואם לאו תהרגנו. אף שהוא עצמו לא היה חפץ לפדות את התכשיט, כי היה בעל ערך פעוט, ופשוט היה מוכרח להשיב את הכסף, וקיבל היהודי את הכסף לידי. (הרה"ח ר' נח גד וינטרוב ז"ל - 'בישישים חכמה' ששמע מפי ר' חיים זאב מילשטיין)

בסוף ימיו כשהיה סגי נהור, התאספו בחצות הלילה ללמוד בשיעורו, ראו את רגלו פצועה ונפוחה מאוד ומכוסה בדם רב - ומראהו רע מאוד. כששאלוהו לפרש הדבר, סיפר להם שהיה לו פצע גדול מלא מוגלה ברגלו, וכאשר הזמינו רופא לבדוק את המצב, הלה הפנה את רבינו לבית-הרפואה לטיפול מיידי.

בהגיעו לשם, קבעו הרופאים שיש לפתוח את הפצע ולהוציא מתוכו את המוגלה. והיות שהטיפול עלול לגרום לכאבים קשים, רצו להרדימו. אך הוא סירב לכך, כי לא רצה להסיח דעתו מדבקות בה' אפילו לרגע אחד. **ואמר להם, שיעשו הניתוח בלי הרדמה.** אמרו לו הרופאים, שהיות והכאבים הם בלתי נסבלים, יצטרכו לאחוז בו בגופו, שלא יתנועע באמצע הניתוח.

רבינו הסכים לכך והתנה, שלא תגע בו שום אישה. הרופאים צחקו בלבם לבקשתו, וכמה אחיות אחזו בגופו הקדוש. באמצע הניתוח כאשר התכווץ מכאב הטיפול, **הבחין לרגע כי נוגעות בגופו נשים, צעק צעקה גדולה ומרה, ובאמצע הניתוח קם ויצא החוצה ועשה דרכו לבית המדרש לשיעורו הקבוע בחצות הלילה.**

ויפר לי רבי ומורי הרב המקובל אורי פולק שליט"א, סיפור מופלא שהתרחש עם רבינו, אותו שמע מנכד הצדיק. **הסיפור מראה לנו באופן מופלא מהי עוצמתם של גדולי ישראל וכיצד הקב"ה משדד את כל מערכות הטבע למען צדיקים אלו:** בזמנם, בכל שנה בתאריך בו חל היארצייט של המקובל האלוקי הרש"ש הקדוש, אשר ציונו בהר הזיתים, היו חבורת המקובלים מתכנסים יחד ונוסעים באוטובוס שנשכר למען מטרה זו. הדרך המובילה להר הזיתים באותה תקופה, לא הייתה אלא כביש צר, אשר בקושי אוטובוס יכול לנסע בה. כל תזוזה מיותרת ימינה או שמאלה ל"ע הייתה שולחת את כל יושבי הרכב לאבדון. בשל כך, מיעטו האנשים בנסיעה להר הזיתים.

ויהי היום, והמקובלים התכנסו יחד לנסיעה המובילה להר-הזיתים, לציון הרש"ש הקדוש. **תוך כדי נסיעה סטה האוטובוס מנתיבו והחלו להתדרדר.** מיד פנו מקובלים אחדים אל הגאון המקובל הרב דוויק כדי לספר לו באיזו צרה הם נמצאים (רבינו היה סומא לעת זקנותו). כאשר שמע זאת הרב, אמר שם קדוש (הרב היה ידוע גם בקבלה מעשית) ומיד לתדהמת הכל האוטובוס עצמו נתלה באוויר! הרב ביקש מכל נוסעי האוטובוס לרדת וכולם נשמעו לו. **רק כאשר אחרון הנוסעים ירד, שהוא הרב בעצמו- האוטובוס התדרדר לתהום!**

בעשרים שנות חייו האחרונות היה רבינו סגי נהור ועסק בקבלה בע"פ. כוח זכרונו הפתיע את שומעיו. בכל לילה היה הרב מלמד בין השעות 03:00 לפנות בוקר ועד עלות השחר. לעיתים תלמידיו הקדימו לפני התחלת הלימוד כדי לשאול את הרב קושיות שבהם התקשו. **לאחד מהם ענה הרב לפתוח בספר פלוני בעמוד פלוני.** מיודענו מיד לקח את הספר המבוקש וחיפש את התשובה לשאלתו, אך לשווא, הוא אינו מוצא את התשובה לשאלתו. בצר לו פנה בשנית לרב, מה הופתע לשמוע כי הרב מבקש שיביא את הספר לידי (הרב היה סומא כידוע). **מישש הרב את עובי הספר ובפתיחה אחת! הגיע לדף המבוקש. לאחר מכן העביר את אצבעו על הדף עד שידיו עמדו מעל שורה מסוימת.** אז פנה לשואל ואמר: "קרא נא לי שורה זאת, לבטח תמצא כאן התשובה", וכן היה ויהי לפלא.

הרב ידע מילה במילה את דברי רבינו האריז"ל והרש"ש ואת מיקומם המדויק לפי העמוד והשורה. סיפר אחד מתלמידיו כי ביקש לבחון את רבינו בכושר ידיעותיו וכאשר התבקש לקרוא- החסיר במתכוון שורה אחת. **הרב הפסיקו ואמר כי החסיר שורה וציטט אותה.** לאחר מספר דקות החסיר בכוונה מילה אחת. **גם כאן הפסיקו רבינו ואמר: "החסרת מילה פלונית!"** לשאלות רבות שהתעוררו במהלך הלימוד, ביקש שיביאו לו ספר מסוים. לאחר מכן פתח את הספר בפעם אחת והצביע על שורה מסוימת ואמר לבעל הקושיה שיקרא משם. ותמיד קלע למטרה ולא החמיץ.

האדמו"ר הרב אברהם יעקב פרידמן (השני) מסדיגורה זצ"ל- נולד ב-ח' אב ה'תרמ"ד (1884) בסדיגורה שבאוקראינה. עוד בצעירותו אביו השקיע רבות בחינוכו, והפקיד את זקני החסידים ללמדו את אורחות החסידות. רבינו היה גדול ועצום בתורה כבר מנעוריו והצטיין בתפיסה מהירה. היה יושב ולומד עד חצות הלילה. מדי פעם בפעם היה נכנס עם אחיו להיבחר אצל אביו. בשנת ה'תרס"ב (1902) כשהיה בן 18 שנים התחתן. אחרי נישואיו נשאר להתגורר במחיצת חותנו בקופיטשניץ. אחרי זמן מה חזר לסדיגורה והמשיך בהתמדתו העצומה ימים ולילות בתורה ובחסידות. ב-י"ג תשרי ה'תרס"ז (1906) אביו נפטר.

רוב חסידי אביו הכתירו את אחיו רבי אהרן לרבי מסדיגורה. חלק מהחסידים, למרות שרבינו היה כבן 22 שנים, הכתירו אותו כאדמו"ר, תפקיד שבו שימש במשך 54 שנים. הקים יחד עם אחיו ר' שלמה ישיבה בסדיגורה רבים נהרו אליה מרחבי גליציה כאשר רבינו מפקח אישית על הנעשה בישיבה. בשנת ה'תרע"ד (1914) בפרוץ מלחמת העולם הראשונה, ברח עם רוב אדמו"רי בית רוז'ין לווינה יחד עם אלפי יהודים שברחו מגליציה ובוקובינה. שהה שם כ-22 שנים. בשנת ה'תרצ"ז (1938) הנאצים כבשו את ווינה. הם אילצו אותו ורבנים נוספים לטאטא את רחובות העיר וינה כדי לבזות אותם ולהשפילם. באותו זמן הבטיח שאם יזכה לעלות לארץ ישראל יטאטא את רחובותיה.

אחרי המלחמה חסידיו פעלו להשגת ויזה עבור רבינו. חסידיו רצו לסדר לו ויזה לארה"ב אבל רבינו סירב בכל תוקף לנסוע למקום אחר חוץ מארץ ישראל. אחרי מאמצים עצומים השיגו לרבינו ויזה. ב-כ"ג אלול ה'תרצ"ז (1938) רבינו הגיע לארץ ישראל וקבע את ביתו בתל אביב. שם ייסד את בית מדרשו שהפך לתל תלפיות לחסידי רוז'ין-סדיגורה. כשנשאל מדוע גר בתל-אביב השיב שבעיר זאת פעמוני כנסיות לא נשמעים. אנשים רבים הגיעו לביתו כדי לקבל ברכה שעשו פירות וכן לספוג את דרכי החסידות ועבודת ה'. בעל רוח-הקודש. בתל אביב קיים את הבטחתו והיה מטאטא קטע מהמדרכה שסמוכה לביתו מדי בוקר. כשראה שחסידיו מבחינים במעשיו, הפסיק. במשך שנים רבות נמנה בין חברי מועצת גדולי התורה ובמשך תקופה קצרה כיהן כנשיאה. נפטר בשבת קודש פרשת ויגש, ה' טבת ה'תשכ"א (1961). חי כ-77 שנים. בהלווייתו השתתפו אלפים רבים. ציונו בבית הקברות נחלת יצחק בגבעתיים בחלקת אדמו"רי בית רוז'ין.

סבא (מצד האב): האדמו"ר רבי אברהם יעקב (הראשון) מסדיגורה. **אביו:** האדמו"ר ר' ישראל מסדיגורה. **אימו:** מרת בת-שבע. **אשתו:** מרת בלומה רייזל העשיל (בתו של האדמו"ר רבי יצחק מאיר העשיל מקופיטשניץ). **ילדיו:** לא הותיר אחריו צאצאים. **מרבותיו:** אביו, האדמו"ר ר' ישראל פרידמן מסדיגורה. **מספריו:** אביר יעקב- מדברי תורתו (נלקטו אחרי פטירתו על ידי האדמו"ר רבי יצחק מאיר פלינטשטיין מקופיטשניץ). **אביר המלכות-** תולדותיו של רבינו.

על העובדה כי רוח-הקודש שרתה על רבינו יעיד הסיפור הבא שסיפר הגה"צ ר' יהודה זרחיה סג"ל זצ"ל (רב בקרית שלום בתל אביב). הסיפור התרחש אצל כ"ק מרן אדמו"ר ר' משה מרדכי בידרמן (ה'ברכת משה' מעלוב זיע"א). היה זה באחת מנסיעותיו של ה'ברכת משה' למירון לשבת בהעלותך, עוד בשנות מגוריו הראשונות בתל אביב. הציבור באותה שבת במירון לא היה גדול. ה'ברכת משה' ערך את שולחנותיו הטהורים בתוך מערת רשב"י. היה שם יהודי אחד שעשה ל"ע חוכא ואיטלולא מהצדיק וזלזל בכבודו. במוצאי שבת אותו יהודי נסע לטבריה, שם הכיש אותו נחש ארסי. הוא הובהל לבית חולים במצב קשה. האיש הצליח להתקשר ממיטת חוליו אל הגאון ר' יהודה זרחיה וביקש ממנו שירוח חיש להזכירו עם קוויטל ופידיון אצל רבינו שהתגורר בתל-אביב.

רבי יהודה מיהר למלא את בקשתו ורוץ לביתו של הרבי מסדיגורה. להפתעתו הרבה הרבי סירב בתוקף לקרוא את הקוויטל, כשהוא אומר בנימה חמורה: "למה הוא לא נזהר בכבוד תלמיד חכם?". רבינו גם לא רצה לקבל את כספי הפידיון. רבי יהודה זרחיה הפציר וביקש מרבינו ברכה לרפואה שלימה. הרה"ק לך ק נעתר וברכו: "שיהיה בריא ויעשה תשובה". רבי יהודה יצא מבית רבינו ומיהר לביתו של הרה"ק מבעלזא זי"ע בתל-אביב וביקש למסור לו את הקוויטל והפידיון. כשהגיע לשם לא היה שייך להיכנס לאדמו"ר מבעלזא. הוא פנה לגבאי וביקש ממנו להיכנס. הגבאי חזר ואמר: "אימרו לחולה שיקבל על עצמו לכבד תלמידי חכמים"... ממש באותו סגנון שאמר הרה"ק מסדיגורה ויהי לפלא. הדברים הועברו לאותו יהודי חולה שקיבל על עצמו להתחזק בעניין זה. מיד לאחר מכן התרפא בדרך נס. (הסיפור מעובד מדברי הרב שמעון טיקוצקי והובא בגיליון 'אוהל משה' לעלוב)

רבי פרץ חנס השוחט מנהריה סיפר: מעשה שאירע אצל קרובי משפחתי. נישואיהם עלו על שרטון ולמרות הרצון להשכין שלום ביניהם הדבר לא עלה יפה. לדעתי הפתרון הנכון במקרה זה הוא לפרק את החבילה, כלומר: גירושין. אני יודע מה המצב ביניהם. מכיוון שמדובר בהחלטה כבדת משקל החלטתי להתיעץ עם רבינו ולראות מה לדעתו נכון לעשות במקרה זה. שלחתי אליו מכתב ובו גוללתי את כל המאורעות. בסוף המכתב כתבתי כי לעניות דעתי טוב יעשו אם יפרקו את הזוגיות שלהם ויפה שעה אחת קודם. לא חלפו ימים רבים וקיבלתי מכתב תשובה מרבינו. הצדיק היה מופתע כיצד ייתכן שיהודי ייעץ לבני זוג להתגרש. רבינו כתב שבמקום לעשות כן, יתפלל ויברך את הזוג שהשלום ישורר ביניהם. אכן, ברכתו של הצדיק עשתה פרי והזוג שב לחיות על מי מנוחות. חלפו חודשים והגעתי לבקר את רבינו שבאותם הזמנים התגורר בתל-אביב. מיד כשראה אותי שאל כיצד העלתי על דעתי לעשות כן ושאל כיצד בני הזוג חיים כיום. כשהשבתי כי ברכת הרבי אינה שבה ריקם חייך ואמר: "האם אתה רוצה לדעת עד כמה העניין נוגע לי?". להפתעתי הרבה רבינו ניגש לארון הספרים והוציא משם את סידורו. הוא דפדף בין דפיו והראה לי כי בתפילת העמידה נמצא ומונח מכתבי. רבינו סיפר לי כי הוא מתפלל עבור הצלחת הזוג מדי יום ביומו. (מעובד מתוך 'אביר יעקב')

הצדיק הרב אהרון מטיטוב זצ"ל - בצעירותו גדל וחונך על ברכי הסבא הגדול, רבי ישראל בעל שם טוב (המכונה 'אור שבעת הימים'). בהמשך התגורר בקונסטנטין. למרות דרגתו הרוחנית, היה מסתיר את עצמו. שקד על התורה יומם ולילה. מצבו הכלכלי היה בכי רע. שם חי חיי צער ועוני. רבינו שכר דירה ולאחר מספר חודשים שלא היה יכול לשלם עבורה, נאלץ לעבור עם משפחתו ולהתגורר בחורבה. בעוונותנו היה יושב בקביעות ליד התנור שבקצה בית-המדרש. גם כשהיה צריך לנסוע בעגלה, היה יושב ליד העגלון ולא היה יושב בתוך העגלה. צדיקי דורו אמרו עליו, שבהיותו גר בקונסטנטין מתוך לחץ ודחק "היה בבחינת אדם הראשון קודם החטא". האדמו"ר ר' רבי ישראל פרידמן מריז'ין אמר אל רבינו: "הרה"ק רבי אהרון היה העץ שעליו נשען העולם". בנוסף אמר עליו, שהוא "משבעת רואי פני המלך".

התפרסם כצדיק אמת ופועל ישועות בקרב הארץ. רבים פנו אליו ונושעו. כאשר פשטה מחלה קשה על ילדים קטנים בעיר טיטוב, הם פנו אל רבינו והצליח לבטל את הגזירה הקשה. רבינו רצה לחזור לעירו בקונסטנטין אולם האנשים לא הניחו לו והוא עבר לטיטוב. שם החל לשמש כאדמו"ר. מספר שנים לפני פטירתו עבר לעיר פבליש הסמוכה לסקוירא. נפטר ב-ה' תבת או ט"ו תבת ה'תק"ס (1800). ציונו בפבליש. על צאצאיו נמנים חלק מאדמו"רי צ'רנוביל.

סבא (מצד אביו): הצדיק ר' ישראל הבעל שם טוב הקדוש. **אביו:** הצדיק ר' צבי. **מרבותיו:** סבו, ר' ישראל הבעל שם טוב הקדוש, אביו, הצדיק ר' צבי. **ילדיו:** מרת סימה חושא (נישאה לאדמו"ר ר' ברוך ממז'בוז'. יש גירסה כי נישאה לאדמו"ר רבי אהרון טברסקי מצ'רנוביל), האדמו"ר ר' נפתלי צבי מסקווירא, האדמו"ר ר' אברהם בסקווירא, מרת שרה שיינא (נישאה לאדמו"ר ר' משולם זושא מצ'רנוביל), מרת חנה סימא (נישאה לר' מרדכי זאב רבינוביץ בזיווג ראשון, ובזיווג שני נישאה לר' יצחק מסקווירא), ר' אברהם.

בכפר הסמוך לעיר טיטוב, התגורר פריץ שונא ישראל. החצר סביב ביתו היתה על יד דרך המלך. כאשר יהודי עבר שם, עבדיו הערלים היו תופסים אותו, ומכים אותו מכות. בימי הגשמים לא היתה אפשרות לנסוע בדרך עקלקלות רק בדרך המלך. פעם אחת רבינו היה צריך לנסוע ואמר לעגלון שיסע בדרך המלך ע"י חצר הפריץ. העגלון אמר שזה סכנה אולם רבינו התעקש. כשהגיעו לשם, תפסו אותו הערלים והביאו אותם לפריץ. הרשע שמח מאוד כי תפסו רב ואמר להזמין את כל עבדיו משמשי למען יראו כולם כיצד הוא מכה את רבינו. בינתיים נעלו את הרב והעגלון בחדר. הפריץ היה צריך לעשות את צרכיו והלך לשירותים.

המזומנים הגיעו אולם הפריץ לא יצא. הלכו לראות מה קרה. כשקרבו לשם, שמעו צעקות נוראות. הם שברו את הדלת וראו שהמעיים שלו יצאו והוא צועק מכאב. קראו מיד לרופא וכל התרופות לא הועילו. אחד מהנאספים אמר שזה כנראה בגלל הפגיעה ברב. הפריץ ביקש שיבקשו סליחה בשמו. רבינו הסכים בתנאי שהפריץ יבטיח שלא ירע לשום יהודי שבעולם ואז יתפא, ואף נתן לו סגולה. הפריץ כמובן הסכים והוא התרפא. הפריץ מאותו היום לא פגע באף יהודי.

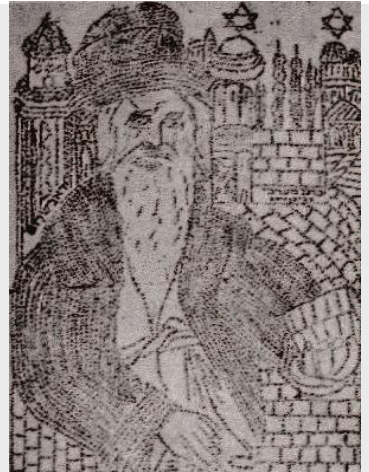
באחד הימים פשטה מחלה קשה בילדים קטנים בעיר טיטוב הסמוכה לקונסטנטין. זקן עני הגיע לטיטוב וראה כי אנשי העיר מחפשים אחר חטאים שונים כדי לתקן אותם, אולי ירחם עליהם ה' ותיעצר המגיפה. הזקן פנה אליהם ואמר: "בעיר קונסטנטין הסמוכה כשתי פרסאות מכאן, נמצא איש קדוש ושמו רבי אהרון, הוא נכדו של הבעש"ט הקדוש. איש זה גר בחורבה בקצה העיר והוא מחוסר פרנסה. שמעו לעצתי, בחרו אנשים נכבדים ושילחו אליו שיבוא עימם לכאן ותנו בידו סכום מעות להחיותו. אני בטוח שבזכותו תיעצר המגיפה". הם עשו כדברי הזקן. בחרו באנשים שנסעו לקונסטנטין והגיעו לבית רבינו. הם הפצירו בו שיבוא איתם לעירם והבטיחו לתת בידו שלוש מאות רובל כסף. רבינו סירב בענווה ואמר כי אין בכוחו לעשות מאומה ואם הם רוצים לעצור את המגפה, הרי שעליהם ללכת לצדיק שידוע לבטל דינים קשים. מאחר והשעה היתה מאוחרת, הם נאלצו לישון שם. בבוקר הם הלכו לבית הכנסת וסיפרו את צערם בפני המתפללים. כאשר נכנס רבינו לבית-הכנסת, אנשי עירו הוכיחו אותו על כי מסרב ללכת לעירם ובפרט שאם יעשה זאת, ינצלו בני ביתו מחרפת רעב. זקן אחד שהיה מסתופף אצל זקנו הבעל שם טוב הק' שידלו בדברים, איך לא יחוס על בני העיר טיטוב הנמצאים בצרה. אולי בזכות הצדקה שמבקשים לקיים בו יסיר מהם ה' את הצרה? רבינו סירב בעקשנות עד שאיימו שאם לא יעשה כן, יקחו אותו בכח לטיטוב.

כאשר ראה זאת אמר: "אני רואה שאתם תכריחו אותי לנסוע שלא ברצוני. אך זאת אבקש, כאשר אבוא לעירכם, יחזיר העגלון את העגלה והסוסים הרתומים לצד קונסטנטין ולא יתיר את המושכות רק אם אתן לו את הרשות לכך. כשאחפוץ לנסוע בחזרה לא יעכבו אותי". הם הסכימו לדבריו. רבינו ישב איתם במרכבה עם חסידים שהצטרפו. לעת ערב הגיעו לטיטוב. הם הלכו למלון שהכינו לכבודו. כל בני העיר התאספו כדי לקבל ממנו 'שלום'. הפלא התרחש לנגד עיניהם, כל אלו שחלו- התרפאו. בני העיר שמחו ובאו לרבינו והגישו קוויטלאך ופדיונות בידם. רבינו ביקש לחזור לעירו אולם האנשים אחזו במושכות הסוסים ולא נתנו לו לצאת. כאשר ראו כי הדבר נוגע בנפשו נתנו לו לשוב לעירו. אנשי טיטוב נסעו גם הם לקונסטנטין ולקחו איתם מאכלים ומשקאות לרוב. שם הם הגישו לידו את כתב הרבנות. רבינו אמר: "נראה כי מן השמיים הוא, שכן אני לא עשיתי שום השתדלות בדבר". לאחר השבת קם ונסע איתם לטיטוב.

○ יפך נכדו, הרה"ק ר' יעקב יוסף מסקווירא: כרבינו גר בעיר פבליש, בני העיר ביקשו ל'קדש' שם בית עלמין. עד לאותם הימים כאשר מישהו נפטר היו קוברים אותו בעיר הסמוכה. רבינו הלך למקום. הם קידשו ובנו גדר סביבו ופתחו בו פתח והעמידו שער. רבינו סגר את שער בית העלמין במפתח, והחזיק אותו ברשותו במשך שנה. אנשי חברא קדישא הפצירו ברבינו שיפקיד אצלם את המפתח כדי שיהיה מוכן בעת שיצטרכו אליו. אך רבינו לא הסכים. רק כעבור השנה מסרו לידיהם. ראו אנשי העיר שבאותה השנה שהמפתח היה אצל רבינו לא נפטר אף אחד בעיר, ואף לא היה מקרה של נפל, ויהי לפלא.

שתי התמונות למטה מצינות את המבנה הישן של הצדיק. לפני מספר שנים נמצא בית עלמין ישן יותר ושם כנראה שם מקום קבורתו וזו התמונה הראשונה למעלה

האדמו"ר רבי יחזקאל שרגא הלברשטאם משינאווא זצ"ל- בנו הבכור של ר' חיים מצאנז. ממנו יצאה שושלת שינאווא. נולד בטרניגרד בשנת ה'תקע"ה (1813). איש אמת. בעל רוח-הקודש. פועל ישועות. רבים שיחרו לפתחו ונושעו. מעולם לא הוציא דבר שקר מפיו. כל דבריו התקיימו במלואם. גאון בנגלה ובנסתר. ענוותן מופלא. הסתיר את בקיאותו בכתבי האריז"ל והזהר הקדוש. כיהן כרב ברודניק, ברודזול, בסטרופקוב, בצאנז ובשינאווא. נפטר ב-ו' טבת ה'תרנ"ט (1898). ציונו בעיר שינאווא שבאוקראינה. חי כ-85 שנים.

אביו: אדמו"ר רבי חיים מצאנז. **אמו:** מרת רחל פייגא (בת ר' ברוך פרנקל-תאומים מלייפניק בעל ה"ברוך טעם"). **מרבתי:** ר' שר שלום מבעלזא, ר' צבי הירש מרימנוב. **נשותיו:** מרת טאבע (זיווג ראשון- בת ר' אריה לייב בעל "אריה דבי עילאי"), מרת דבורה (זווג שני- בת ר' מרדכי זילברשטיין- אב"ד הולשיץ), מרת בריינדיל (זווג שלישי- בת ר' יהודה צבי אייכנשטיין מרוזלא), מרת חנה רחל (זווג רביעי- בת ר' צבי הירש- אב"ד לעשנב), מרת שיינדיל (זיווג חמישי- בת ר' אברהם גווירצמן מגורליץ). **ילדיו:** מאשתו טאבע- ר' נפתלי. מאשתו דבורה- מרת חיה שרה (אשת ר' אלעזר בינדיגר משינאווא), ר' משה (ממלא מקום אביו בשינאווא ובצאנז), מאשתו חנה רחל- מרת מרים מלכה (אשת ר' נפתלי רובין רב בושיניצה), מרת פייגא ביילא (אשת ר' מנחם מדל הלברשטאם רב בפריסטיק ובדוקלא), ר' אברהם שלום (מייסד חסידות סטרופקוב), ר' אריה לייביש מטארנא, ר' שמחה ישכר בער (אדמו"ר בצישינוב). **מספריו:** ידברי יחזקאל

פ עם בא איש אחד לרבינו לפני תפילת שחרית, והתאונן, שהממשלה רוצה ליקח ממנו בעל כורחו את האכסניה שלו לצורכם, ועל-כן ביקש מהצדיק שיתפלל עבורו, שיניחו לו. לפליאתו המרובה ענה הצדיק: "אדרבה, תיכף ומיד קח את כל בני ביתך ותצא מהבית הזה בלא שום עיכוב", והאיש טען לפני רבינו שעל כל פנים יפנה את אנשי ביתו, עד לאחר שיתפלל, אולם הרב אמר לו, שלא יתעכב אפילו לזמן קצר, רק תיכף ומיד יוציא בני ביתו מהבית, וכן עשה האיש, שציווה לכל בני ביתו, שייצאו מהבית.

רגע אחר שיצאו כולם, נתמוטטו קורות הבית, ונפל והתרסק הבית, רק גוי אחד, שהיה שם בחדר אחד, נשאר ומת. כאשר קראו האיש למשפט על אשר הגוי שנשאר שם ומת, העידו שכניו, שהלה הכריז, שכולם ייצאו, רק הגוי הזה לא שמע, וע"כ מת שם, וראו כולם רוח קדשו של מרן הקדוש שציווה לאיש, שייצא תיכף ומיד מביתו, כך שלא יהיו בסכנת מוות רח"ל, וניצלו כל היהודים מהבית בזכות רבינו.

פ עם בא לפני רבינו אברך, שנכנס בו דיבוק, והדיבוק ביקש מהצדיק, שיעשה לו טובה, אמר לו רבינו: "איננו רבי, איננו יכול". אמר הדיבוק: "לי אתם אומרים שאינכם יכולים? כשהייתי מסתופף בין האילות שמעתי רעש בין האילות, שאלתי: 'מה זה?', אמרו לי: 'ר' יחזקאל שינאווא הולך כעת לעשות קידוש', ואכן נשאר הדיבוק שם אצל רבינו, ולבסוף עשה לו טובה ועזב את האברך.

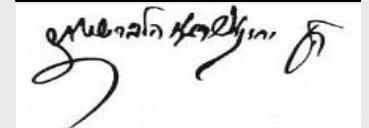
איש אחד מחסידי רבינו התאונן לפניו, שחתנו אינו מתנהג כראוי, ושאל את הצדיק: "מה לעשות?", ענה הרב: "שישתדל שחתנו יבוא אליו לשבת אחת והכל יבוא על מקומו בשלום". אך כאשר ביקש מחתנו שיבוא לרבו - הלה סירב. כאשר נסע שנית לרבו ואמר, שחתנו אינו מסכים לבוא עמו, אמר רבינו: "אל תדאג, עכשיו הוא יבוא" כעבור זמן מה בא אליו חתנו ואמר לו, שברצונו לנסוע לרבינו, חותנו שמח מאוד שהוא רוצה לבוא, כאשר הגיע לשינאווא אמר חתנו להגה"ק משינאווא: "האם חכמה להכריח אותי לבוא אליך? הלא בכל לילה בא אליי כבודו ומכה אותי במקלו, שאסכים לבוא אליו לשינאווא".

בגודל ענוותנותו קרא הצדיק למשמשו ואמר לו: "האם לא ראית אותי בכאן בכל לילה? הלא כל הזמן הייתי בביתי ולא כדברייך, שהלכתי לביתך להכריח אותך לבוא. אלא מאי, מכל מצווה נברא מלאך, והמלאך הזה יש לו צורת האדם שברא אותו, ואותו מלאך ממלא את השליחות, מה שהאדם צריך לעשות. והוא הדבר גם כאן: המלאך שנברא מאחד ממצוותי, אשר יש לו אותו צורה כמוני, הוא בא אליך והכה אותך, שתבוא לשינאווא".

פ עם אחת נכנס אל הגאון חתן אחד והתאונן לפניו, שעוד מספר שבועות תתקיים חתונתו, ומנהג המקום בעירו, שהחתן עולה בעליית "מפטיר", ויצטרך לומר את ההפטרה בקול רם, והיות שאינו יודע עברית בצורה טובה, הרי יתבייש ברבים. שאל אותו רבינו: "איה מקום מגוריו ומתי זמן הנישואין?", ואמר לו, שייסע לביתו לא ידאג כלום, שהכל יעבור כשורה. כאשר הגיע שבת קודם נישואיו הופיע פתאום רבינו לעיר, הדבר עורר פליאה בעיני כולם, על מה החליט הרב לבוא בשבת. בשב"ק בבוקר בעת קריאת התורה ביקש הצדיק, שהוא רוצה להיות הבעל קורא כדרכו, ומפעם לפעם היה דרכו לעשות תנועות והיה מכה ברגליו על הרצפה. כאשר קראו לחתן לקרוא מפטיר, התלהב הצדיק ועשה קולות ותנועות במשך כל זמן העלייה ואמירת ההפטרה. אצל הציבור לא היה זה דבר חדש, כי כך הייתה דרכו, וכך הצדיק את החתן, שלא יבוא לידי ביזיון.

ר בינו היה מעיין פעם באיזה ספר בעמקות גדולה, ובחוץ ירדו גשמים עזים ונשמעו הברקים ורעמים והיו מפריעים לצדיק לעיין בלימודו, על כן אמר: "נו, נו", ותכף ומיד הפסיקו הברקים והרעמים.

הרב הצדיק הנסתר אברהם יוסף בנימין ברכות זצ"ל - נולד ב-ח' שבט ה'תרפ"ח (1928). שנות ילדותו עברו בין סמטאות יפו בין צדיקים נסתרים ומקובלים, אליהן נפשו נקשרה, ומהם שאב מלוא חופניים יראת שמים ויראת חטא. נמנה עם בני החבורה הקדושה מתל-אביב של ר' משה יעקב רביקוב (הסנדלר הקדוש) ורבי יוסף וולטוך זצ"ל (מנקה/מטאטא הרחובות הקדוש), הרב אברהם יחיאל פיש זצ"ל, הרב יוסף דיין וממקורבי חכם מנחם מנשה ורבי עמרם בלוי זצוק"ל. הרב אברהם יחיאל פיש העיד כי רבינו היה מ-ל"ו הצדיקים הנסתרים שבדורינו. רבינו הסתיר עצמו עד כדי כך שאפילו אחותו לא הכירה אותו ולא ידעה כי מדובר בצדיק נסתר.

רוב חייו התגורר בחדרון קטן בשכונת שבזי, המוכרת יותר כנווה צדק. לא היו לו אישה וילדים. ידע להצניע את עצמו. שמר על קדושה עילאית. נקשר לפשוטי העם אותם אהב אהבת נפש ממש. היה מתארח אצל משפחות שונות שאף הן לא ממש הצליחו להכירו. אחת הסיבות לכך שהצדיקים הנסתרים אינם מתגלים משום שאם הם מתגלים, עליהם להיפטר מן העולם. צנוע, פשוט, שתקן גדול. בביתו הדל, הסתובבו להם עכברים וחתולים. המקרר היה ריק למעט שתיה.

גם בחיצוניותו הסתיר עצמו ללא זקן, כובע קסקט לראשו, לבוש במכנסי חאקי 3/4, חולצה קצרה וסנדלים לרגליו. בעל רוח-הקודש. היה מסתובב ממקום למקום בשיא הפשטות ואוסף צדקה עבור משפחות נצרכות וצדיקים. היה עובר מאדם לאדם ומבקש תן לי עשרה גרוש, וככה קראו לו בבני ברק, "יוסילה עשרה גרוש". נפטר ב-ו' טבת ה'תשע"ה (2014) לאחר ייסורים מרים אותם קיבל באהבה. חי כ-86 שנים. ציונו בהר המנוחות.

סבו: הגאון ר' אליהו ברוך פרלמן. **אביו:** הגאון ר' זכריה (מח"ס 'זה מצאתי ומלא סבא' ומרבניה החשובים של העיר יפו). **אמו:** מרת חיה דבורה פרידה.

על העובדה כי לרבינו היה רוח הקודש מספר משמשו: היות ומצבו הבריאותי של רבינו היה חלש, בשל תעניתו הרבות ואכילתו המועטת, ביקשתי להביא לרבינו אוכל מזין- מנה פלאפל. לא סיפרתי לו על כוונתי. הוא היה בביתי וביקש מאשתי שתתקשר אליי ותאמר לי שאינו רוצה לאכול פלאפל.

כשאחותו מרת לאה נפטרה, ביקשו להסתיר מידע זה ממנו. והנה מבחין משמשו כי רבינו הפסיק לאכול. כשהתבקש לאכול אמר: "איך אוכל לאכול כשאחותי גאולה באבל?". רבינו כבר ידע כי אחותו נפטרה לבית-עולמה על אף העובדה שלא סיפרו לו.

אחד מהשכנים בתל-אביב היו לו רק בנות והלה ביקש בן. מיד אמר רבינו: "תסלק את הכלב ויבא לך בן". (שכן כלב בגמטריה בן וכן במקום שיש כלב אליהו הנביא לא מגיע) השכן לא הבין מה הקשר ביניהם. אולם באותו שבוע הכלב חלה ומת ובאותו החודש אשתו נפקדה בבן.

בחג הסוכות, רבינו ישב עם משמשו, ביקש הלה לעלות לביתו בקומה הרביעית כדי לסדר דבר מה. אולם רבינו הביט בו ואמר: "אין צורך שתעלה כיוון שהעניין התבטל". המשמש בכל זאת עלה. אולם בהגיעו לביתו הסתבר לו כי מעיני רבינו לא נעלם דבר ואכן העניין שלשמו עלה התבטל. וכן הסתבר לו עד כמה רבינו רחמן שלא רצה שיתאמץ ויעלה לקומה הרביעית.

מסופר על אדם אחד שבתו הקטנה הייתה חולה במחלה קשה ל"ע. הלה הגיע אל המקובל הנסתר הרב אברהם יחיאל פיש. הלה אמר לו: "קח את ר' אברהם יוסף בנימין ברכות ותן לו לישון במיטת הבת והכל יעבור". ואכן כבר למחרת נעלמה לחלוטין המחלה הקשה שפקדה את הבת.

כשרבינו היה חלש ולא יכל להשתתף בלימוד בכלל היה נשאר בבית. אולם כשממשו היה חוזר היה אומר לו: "מדוע לא למדתם את הגמרא הזו? ולעיתים אף אמר לו: 'דע לך שלא צריך לקחת בכח. אתה התפללת על עניין זה יותר מדי. אם משמיים רוצים לתת-מוטב. אולם אל לך להפציר בעניין זה יותר מדי!'".

רבים פנו אל רבינו לאחר ששנים רבות לא נפקדו בזרע בר-קיימא. רבינו היה מברכם ולאחר שנה היו זוכים לפרי בטן.

אחד ממקורביו נתקף בר"ה בכאבי בטן עצומים ולא יכל ללכת אפילו לבית-הכנסת. אשתו פנתה אל רבינו וביקשה ממנו שיתפלל עליו. והנה אותו אדם נרדם וחלם שהוא חוזר שלוש שנה אחורה בזמן שהיה בבית-ספר יסודי ורואה שלוקח דבר מה מחברו. לאחר מכן עוצר את הלה בכביש ומבקש ממנו סליחה ומחילה והלה סולח לו. הוא התעורר והבין בשל מה סובל יסורים. החליט לחפש את אותו אחד והנה לאחר התפילה הגיע לספר כדי להסתפר. בזמן ההמתנה לתורו סיפר לו על מה שקרה לו בר"ה כאשר באותה השעה נכחו מספר אנשים במספרה.

הספר התעניין ולאחר שהמקורב אמר את שמו אמר לו הספר שהוא מכיר את אותו אדם כיוון שהלה מוריד סחורה אצלו. עוד הם מדברים ואותו אחד נכנס. האנשים כל הנוכחים היו בהלם. הוא פנה אליו ואמר לו: "הנה כולם שמעו את הסיפור שלקחתי ממך לפני כשלושים שנה מספר דברים. הנה, אני מחזיר לך שטר כסף במקום". כמובן שהלה הסכים לסלוח לו.

הרב המקובל ששון שנדוך זצ"ל המכונה הרש"ם: נולד בבגדד בשנת ה'תק"ז (1747). כונה גם בפני העם חכם ששון עג'מי. ידיו רב לו בכל מקצועות התורה. מקובל. דרשן. מוהל. שוחט. סופר סת"ם, פייטן ומשורר דגול. צייר. בעל קול ערב וחזן בבית הכנסת הגדול "צלאת אל כברי" בבגדד. **מפורסם כאיש מופת ורבים שיחרו לפתחו כדי להיושע.** בעל רוח-הקודש. זכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב. ידוע בקמיעותיו. פעם אחת נעצרו הגשמים בבגדד והקהל נמצא במצוקה גדולה. ר' ששון עלה לתיבה והתחיל לפייט את הפיוט "מדכר עבדכון קודמכון" הלקוח מסידורים כמנהג חלב (ארם צובא) ומיד ירדו גשמים. נפטר ביום ו' ו' טבת ה'תק"ץ (1830). חי כ-83 שנים. ציונו בבגדד.

אביו: ר' מרדכי משה. **אמו:** מרת פרחא. **אשתו:** מרת כאתון. **ילדיו:** ר' מרדכי (בעל "לב המלך"), ר' משה (ראש ישיבה), ר' אברהם, ר' אהרן, ר' מאיר, ר' שמואל ובת. **מחיבוריו:** רוב ספריו נשרפו בשריפה הגדולה שהיתה בבגדד בשנת תרכ"א. **יאמרי ששון-** מוסר הנהגות ישרות **ידבר בעתו-** סדר עבודה שבלב לכל ימות השנה **ישדה לבן-** סודות עמוקים על מזמורי התהילים **מזמור לאסף-** דינים על התפילה, מוסר, שירים ופיוטים **יקול ששון-** תוכחות מוסר דרך שירים ומשלים **יתהילה לדוד-** פירוש על פרק תהילה לדוד עם דרשות ופיוטים. כתב גם פירוש על 'עץ חיים' למקובל רבינו ר' חיים ויטאל (מהרח"ו, תלמידו הגדול של האריז"ל). פירוש תרי"ג מצוות לפי הקבלה.

ל ה'לן מספר סיפורים, שהובאו בספר 'הרב ששון ב"ר מרדכי שנדוך' ומהקדמות המופיעות בספריו, ויש בהם כדי ללמדנו מעט על רבנו: לקמעות, שכתב הצדיק יצאו מוניטין וקשה היה להשיג אותם. מספרים, כי ברשותה של דינה אחות הרב המקובל הצדיק יוסף חיים מבגדד נמצא קמע בכתב ידו של ר' ששון. כל חולה קדחת או חום ששם אותו בבגדיו, מיד הזיע והתרפא. את הקמיע הזה מסרה תמורת משכון יקר. פעם אחת פנה אליה המקובל הצדיק ר' יהודה פתיה זצ"ל **וביקש ממנה רשות לפתוח אותו כדי להעתיק ממנו את שמות המלאכים הרשומים בו.** אולם היא התנגדה לכך בכל תוקף. לימים חלה ר' יהודה בקדחת, ביקש ממנה את אותו קמע, מסר לידיה משכון יקר ומסרה לו אותו. באותו ערב הוא הבריא. שוב פעם הפציר בה שתרשה לו לפותחו. לאחר רוב השתדלות ובקשות, שיש בזה מצווה דרבים, נענתה לפותחו. **כאשר קיבל את אישורה ברעד פתחו- מצא בו חתיכת עוגה.** להפתעתו לא היה גבול, נטלו ואמר: "מי יכול לרדת בסוד ה' ולידע מה יש בעוגה זו שעשאה רבינו". (כך העיד חכם ש.ד.ח.).

מסופר על משפחת חדאד, אשר עסקה בבגדאד בקבורת מתים. פעם אחת קברו בבית העלמין אדם בשעה מאוחרת בלילה. כאשר סיימו את תפקידם ועמדו לחזור לבתיהם, שמעו קול מסתורי, שצעק לעברם: **"עליכם להתחבא מיד מפני אויבים"**. הם נבהלו ועשו כפי שנאמר להם. באותה שעה הסתובבו באותו מקום שודדים ורוצחים במטרה להרוג את כל מי שימצאו בדרכם, וישדדו את כל אשר לו. לאחר שהסתובבו ולא מצאו איש, עזבו את בית העלמין ונעלמו. ראש משפחת חדאד, שניצל בנס עם אנשיו בזכות אותו קול מסתורי, הרים את קולו ואמר: **"אני משביע את מי שהשמיע קול זה, שהציל את חיינו שיגלה את שמו"**.

בלכתו הביתה לישון התגלה אליו הצדיק בחלום והתרעם עליו על שהשביעו. באותה שעה חדאד נָדַר נָדַר, שבכל שנה ישפץ את ציונו של הרב בשל מזג האוויר השורר בעיר ופוגע בציון. כך נהגו לעשות הוא וצאצאיו עד הזמן האחרון לבנות ולטוח מחדש את קברו הנמצא בראש בית הקברות כדי שיבואו הקהל להשתטח על קברו בערב ראש השנה. שנה אחת שכחו לעשות זאת. **אז נראה להם בחלום והזהירם שלא לשכוח, ותיכף ומיד בבוקר השכם יצאו מבוהלים ודחופים לקיים את דבריו.**

פר קבוע נהג לבקר את הצדיק מדי פעם בפעם כדי לספר אותו. באחד הימים, כאשר נכנס לחדרו מצאו יושב עם עוד רב, שאינו מוכר לו. כאשר שאלהו: "מי הרב שהיה עם רבנו?" ענה לו הצדיק: **"דע לך, כי אדם זה הוא אליהו הנביא. אולם אסור לך לגלות זאת. ביום שתגלה סוד זה - תמות!"**. הספר שמר סוד במשך שנים. פעם אחת השתכר, נכנס יין יצא סוד וגילה מה שראה ושמע. מיד אחרי זה הוא נפטר. צאצאי הצדיק ר' ששון מספרים כי שמעו מאבותיהם, שהיה מתבודד בחדרו ובני ביתו שמעו דו שיח מחדרו, אם כי אסור היה להם להתקרב לשם.

רבינו נהג לקנות ירקות מהשוק אצל גוי אחד שהכירו וכיבד אותו. פעם אחת הוא ביקר באותה חנות, במקום נמצא בנו של בעל החנות שלא הכיר את הרב ולא נהג בו כבוד כראוי והעליבו. הרב קנה כבד של כבש, חזר לביתו, ייבש אותו, רשם עליו כמה מלים ושם אותו בצלחת במרתף הבית. באותה שעה בן הירקן הרגיש כאבים חזקים בבטנו, והאבטיחים והדלועים זזו ממקומם והחלו מכים על ראשו. בעודו מתפתל מכאבים, תחקרוהו הוריו לנעשה, והשיב, כי מיד לאחר שהעליב את היהודי קרה לו מה שקרה, הם הבינו למי נעשה עול זה. הם מיהרו אל רבינו והתחננו אליו שיסלח לבנם ויתפלל עליו שיתרפא. הרב נענה להם, שפך מים בצלחת של הכבד. ברגע שהמים ניקו את הכבד מדם - הבן חזר לאיתנו.

מספרים, שהיה גוי אחד צורר היהודים, שהיה בא תמיד לבית המדרש, מקום התלמוד לחכמי בבל, והיה מלכלך את המקום בכוונה וזורק שם אשפה. סיפרו לרבינו מעשה הגוי, אמר להם הצדיק: **"תביאו לי שיפוד עם כבד, ותודיעו לי כשיבוא הגוי"**. לא חלף זמן רב והגוי בא כמנהגו, ללכלך מקום מקדש מעט.

נטל רבינו את השיפוד, הבעיר גחלים והחל לצלות הכבד, באותו רגע החל הגוי לצעוק ולהתפתל מכאבים נוראים וצעק: **"אוי, הכבד שלי נשרף!!!"**, לקול צעקותיו התאספו עוברים ושבים ותהום העיר, ורבינו ממשיך לצלות הכבד. אמר להם הגוי: "לכו לחכם ששון, תבכו לפניו בשבילי שיפסיק לצלות את הכבד, ואני מבטיח מהיום והלאה שלא לצער שום יהודי", כשבאו לפני הצדיק בוכים וצועקים בני העיר, נעתר להם רבינו והגוי שב לאיתנו.

הגאון הרב עמרם אבורביע זצ"ל - נולד בטטואן שבמרוקו הספרדית ב-י"ז אדר ה'תרנ"ב (1892). בילדותו בטטואן למד בבית"מ של אביו 'מדרש שלמה'. עלה לארץ בשנת ה'תרס"ו (1906) בהיותו כבן 14. למד בישיבת 'טובי ישבעו' של עדת המערביים ולאחר מכן בישיבת 'פורת יוסף'. שילב רבנות ומלאכה. עסק בהוצאה לאור של ספרי קודש עם שותפו ר' יוסף שלוש (ראש עדת המערביים בירושלים) במקביל שימש כר"מ בישיבת 'פורת יוסף' שבעיר העתיקה ומגיד שיעור בישיבת 'שערי ציון' מיסודו של ר' בן ציון מאיר חי עוזיאל, שמינהו כרב שכונת נחלאות בירושלים. שימש כש"ב. כשלושים שנה שימש דיין בהרכב ביה"ד של עדת המערביים בירושלים, בראשות ר' בן ציון אברהם קואינקה. בשנת ה'תר"פ (1920) נמנה עם מייסדי שכונת בית וגן בירושלים. בשנת ה'תרפ"ז (1927) יזם את בניית בית-הכנסת 'אור זרוע' בשכונת נחלאות, שכלל בית מדרש בראשותו.

בשנת ה'תרפ"ט (1929) נבחר לוועד הפועל של עדת המערבים ודאג למילוי צרכיהם המרובים של בני העדה שהיו במצוקה קשה. בשנת ה'תשי"א (1951) נבחר לשמש כרב ראשי לעדה הספרדית בפתח תקווה (במקום ר' עובדיה הדאיה), וביתו היה פתוח בפניהם בכל שעות היממה. שימש גם כחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל ויו"ר המועצה הארצית של ארגון רבני עדות המזרח. מן הרה"ג עובדיה יוסף זצוק"ל, ששימש כחבר בבית דינו של רבינו, **נהג לשלוח את בניו לנשק ידי רבינו, באומרו שאיש קדוש הוא**. רחובות רבים בערים ירושלים, פתח תקווה, בשכונת עין-גנים ובית-מדרש בבאר שבע נקראו בשמו. בעל יראת ה'. גאון בתורה. בעל חסד. ענוותן מופלא. חונן עניים והתעסק בגמילות חסדים, גם כשמצבו הכלכלי היה קשה. נפטר ב-ז' טבת תשכ"ז (1966). חי כ-75 שנים. ציונו בבית העלמין סגולה בפתח תקווה.

אביו: ר' שלמה. **אמו:** מרת יוכבד. **אשתו:** מרת רבקה (בתו של ר' יוסף חיים הכהן ונולדו להם חמישה בנים ובת). **מרבותיו:** ר' יוסף חיים הכהן (ראב"ד ונשיא של עדת המערביים בירושלים). **מספריו:** **ינתיבי עם** - מנהגי ירושלים ובית א-ל עם בירורי הלכות על סדר ארבעת חלקי ש"ע ודרשות בהלכה ואגדה

ירושלים הייתה כמרקחה. המושל הטורקי החדש, הפחה, עמד להגיע למחרת, וכל ראשי הקהילות היו מחויבים להקביל את פניו. הרחובות נוקו משיירי האשפה, החנויות הוגפו על מנעול וברית, ומעל העמודים ופנסי החוצות התנוססו דגלים לרוב. לרחוב הרחוב הראשי נמתחו חבלים ועליהם קישוטים מרהיבים לצד נורות בשלל צבעים. נציגי הדתות השונות עשו הכנות לקראת המפגש עם המושל החדש, כשהם מתכננים כיצד לשאת חן בעיניו למען ייטיב לקהילותיהם. גם היהודים הכינו משלחת נכבדה, ובין חבריה נמנה גם רבינו, שעלה לא מכבר ממרוקו, למרות שהיה צעיר לימים. מוקדם בבוקר נסגרו הרחובות לתנועת אזרחים, והמוני עם התאספו לאורך המדרכות בשולי הרחוב הראשי, על מרפסות הבתים, ובכל מקום בו היו יכולים לחזות במראהו של הפחה החדש. התהלוכה הממשלתית הייתה אמורה להגיע לכיכר המרכזית, שם הוקמה בימת כבוד שעליה היה המושל אמור לקבל את פני המשלחות.

הפמליה הגדולה נסעה לקול תרועת חצוצרות לאורך הרחובות, כאשר הקהל מריע לכבוד המושל החדש. הפחה התיישב בכיסאו המקושט כשכולו אומר כבוד. חליפתו הייתה עמוסה באותות מלחמה ועיטורי גבורה ומחגורתו בצבעה חרב מעוקלת מזהבת. שפמו הסתלסל כלפי מעלה ועיניו סקרו בהתנשאות את הנוכחים הרבים. המשלחות השונות עלו בזו אחר זו וברכו את השליט בשלל מילים מחניפות. לקראת הסוף הגיעה המשלחת היהודית וניצבה מול פניו. ראש המשלחת החל לגשת אל הכסא שניצב במרכז הבמה, ואז נשמעה צעקה מפי הפחה: "חבורת יהודים ריקים! איני רוצה לראותכם ולא לשמוע עליכם דבר! סורו מיד מעל פניי!"

נכבדי היהודים נסוגו לאחור בהלם מבלי לפצות את פיהם. ההשפלה לנוכח יתר המשלחות, והמוון העם הייתה כבדה מנשוא. כמה מחכמי היהודים ניסו לטכס עצה כיצד לפייס את הפחה, אבל ר' עמרם הבין, שעומד מולם שונא ישראל מושבע, ואין שום סיכוי שבעולם לרצותו. **מי יודע, מה יעולל ליהודים בשנות שלטונו הבאות? הרהר בחרדה בלבו, ובאותו רגע החליט לעשות מעשה...**

רבי עמרם קיבץ עשרה ת"ח המלומדים בתורת הסוד לחדר צדדי בבית"מ, שבו למד. הוא הנחה אותם ללמוד פנימיות התורה ולערך **תיקון, שבו יכוונו לפגוע בפחה**. כל שעות הלילה חלפו בלימוד מרוכז של חכמי הרז, עד שהציצו קרני החמה הראשונות וסילקו את חשכת הלילה מרקיע העולם. עשרת המקובלים נטלו את ידיהם ויצאו להתפלל בבית הכנסת הסמוך. בדרכם שמעו קולות המולה והבחינו בהתקהלות באחת הכיכרות. קהל של ערבים שוחח בהתרגשות רבה על אירוע כלשהו. רבי עמרם קרב אל המשתתפים ושאל אותם לפרש התכנסותם.

"בשם הא-ל הרחום", אמר אחד הערבים בצער, "אדוננו המושל מת הבוקר בפתאומיות. איש אינו מבין, איך אדם בריא וחזק כמוהו **הסתלק ככה...**" ר' עמרם פנה מעליהם והלך לעבר חבורתו. כינס את כולם ועדן אותם בבשורה הנפלאה. החכמים החלו להביע את שמחתם, ורבינו השתיקם מיד: "**רבותיי, עלינו לקבל על עצמנו לשמור דבר זה בסוד במשך חמישים שנה!** כל אחד מאתנו יתחייב לנצור את לשונו ולא לגלות אפילו ברמז קל, כל מה שנעשה בינינו". אנשי הסוד אמרו בזה אחר זה, "מתחייב אני", והמשיכו בדרכם לתפילת שחרית, כאילו לא אירע דבר.

עברו חמישים שנה מאז אותו מקרה, ותוקף התחייבותם של מניין המקובלים פג. רבי עמרם, שעבר בינתיים לפתח תקווה והפך לרבה של העיר בשנת ה'תשי"א, כינס את בניו וסיפר להם על אותו אירוע. בניו, שידעו שמץ מקדושתו, נותרו פעורי פה לשמע סיפורו. חלפו כמה שנים נוספות, ורבינו הלך לעולמו. בנו, מר אהוד אביבי, נפגש פעם בירושלים עם הרה"ג משה עיני, וסיפר את המעשה, שסיפר להם אביו, על אותה חבורה קדושה, שבהבל פיה הקדוש שמה קץ לאותו מושל טורקי רשע. בת שחוק ריחפה על פניו של ר' משה עיני הבא בימים. בנו של רבי עמרם שאל לפרש שחוקו. רבי משה הביט בו ואמר: "**אכן, יכול אני להעיד, כי נכונים דבריך. אנוכי הייתי אחד מהעשרה...**"

להלן סיפור מופלא שהובא ע"י נכדו, ר' דניאל אביבי שיש בו כדי ללמדנו מהו שכרה של מצוות החסד. המעשה התרחש בעיר העתיקה בירושלים עם רבינו, בחצות היום של ערב פסח ה'תר"ץ ולהלן הסיפור מפי הרב: "בהיותי בדרך לתנור האפיה, בכדי לאפות כמנהגי מצוות "אחר חצות" לליל הסדר. פגשתי שוטר ערבי, האוחז בידו ת"ח עני ודל המוכר לי, לשאלתי מסר לי השוטר כי הלה נדון למאסר ע"י ביהמ"ש על אי תשלום חוב, לבעל ביתו, בעד דמי שכירות דירה לכמה שנים. התלמיד חכם אמר כי הובטח לו ע"י בעל חובו כי אם יפנה את הדירה, יוותר לו על חוב. אולם לאחר שהוא עזב את הדירה הגיש בעה"ב נגדו תביעה לביהמ"ש והוא חויב בתשלום החוב."

"היות שלא היה ברשותו סכום הכסף הנדרש, הובל הת"ח לבית האסורים כשהוא רועד כקנה נידף וכמעט שפרחה נשמתו מרב אימה. ביקשתי מהשוטר שישחרר אותו ואני אהיה ערב בעדו. השוטר נאות לבקשתי ושחרר את האסיר, לאחר שהבטחתי, כי אאסוף את הכסף הדרוש לתשלום החוב מבעלי החנויות, במשך זמן קצר. וכך התחלתי לקבץ על יד ברחוב היהודים, כשהשוטר לידי כל הזמן, החנות הראשונה אליה פנינו הייתה של חכם בכור נסים זצ"ל, אשר נתן לי את מלוא הסכום שהטלתי עליו. וכך עברנו מחנות לחנות. היו שנתנו בחפץ לב, והיו שביקשו ממנו לחזור יותר מאוחר. כשהגעתי לסוף רחוב היהודים, העיר לי השוטר, שנותר רק עוד זמן מועט, וטרם הספקנו לקבץ אפילו חמישית מהסכום הדרוש. ענית לי בערבית, כי ישועת ה' כהרף עין יבטח בה' ויראה נפלאות הבורא."

"טרם כליתי לדבר נגשו אלינו זוג יהודים, כנראה תיירים מאמריקה, ושאלו, כיצד מגיעים לכותל המערבי, אמרתי ליהודי, כי קודם כל יצטרף במצוות התרת אסורים בער"פ. הנדיב הוציא תיכף המחאה על כל הסכום! השוטר הערבי השתומם והתפעל ממראה עיניו ובהתרגשות אמר: 'עתה ידעתי כי איש אלקים קדוש אתה'. למרות קוצר הזמן לא מיהרתי לאפות את המצוות אלא חזרתי על פתחי החנויות שביקשו ממני לחזור, אספתי עוד סכום כסף נכבד, שאותו מסרתי מיד לידי הת"ח המשוחרר על מנת שיחוג את החג בשמחה."

"שלוש שנים לאחר מכן, כשעברתי ברח' היהודים ראיתי איש נכבד מחכה לי בחנותו של החכם בכור נסים. החנות בה התחלתי את המגבית, שהפציר בי לספר בפרוטרוט על אותו מעשה. כשעיניו זולגות דמעות סיפר חלום שראה בלילה, ובו חזה, כי אישים נכבדים לקחו אותו עימם והראו לו את מקום מנוחתו בגן-עדן, הוא התפעל מיופי המקום ומהדרתו, אולם בצאתו מהחופה השמורה לו ראה לידי חופה יפה ומהודרת ממנה, ואיש אינו חוסה בצילה. שאל את המלווים: 'למי מיועדת חופה נהדרת זו?' השיבו לו, כי היא שמורה לרבי עמרם."

"הוא ראה את עצמו כנפגע ושאל: 'האם ישנו משוא פנים? הרי ר' עמרם עודנו צעיר לימים ואני זקנתי ובכל ימי עשיתי מעשים טובים, קיימתי מצוות רבות, נתתי לצדקה יותר מכפי יכולתי, ולכן תמה אני, היות שאין אני מתאר לעצמו שהוא הספיק לעשות כל-כך הרבה צדקות כמוני', השיבו לו, כי לפני שלוש שנים הציל יהודי מבית האסורים בערב פסח, ובזכות כך תעמוד חופה נהדרת זו לרשותו. עד-כאן החלום."

'ומעתה', ממשיך האיש, 'ברצוני לדעת, אם זה נכון, אז בדעותא דלבא אני מוכן למקום שיועד לי בשכונתך'. בעל החנות שהאזין לשיחתנו קפץ ואמר: "אני יודע כי כל העניין אמת לאמיתה וממני החלו לגבות כסף לפדיון". כשנדע לו נאמנה, כי החלום אמת נשא עיניו למרום בהתלהבות שבקדושה ואמר: 'מוכן אני לקבל את מנת חלקי בשמחה ובששון'."

"באותו זמן גרתי בשכונת בית-וגן. ביום א' של חוה"מ פסח באותה שנה יצאתי לערוך קניות בשוק מחנה יהודה, כשהגעתי לשוק שכחתי את מטרת בואי וללא סיבה עליתי לאוטובוס הנוסע לשער יפו. כשירדתי שם, נזכרתי כי עלי להגיע לביתי עם מצרכי המזון, אולם אז ראיתי את הלווייתן של אותו נכבד שהיה גר ברח' הנוצרים, סמוך לשוק הביזר. חתנו מר ד.ש. שאל אותי: 'מניין נודע לך על פטירת חותני? הוא ביקש לפני פטירתו, שאתה תהיה נוכח בהלוויה. אולם, היות שידענו כי הנך גר בבית וגן לא רצינו לגרום לך טרחה'. ענית לו: 'ה' הוא שהביאני היום על מנת להשתתף בהלווייתו של הנכבד הנזכר'."

הרב רפאל שלמה לניאדו (הראשון) זצ"ל - נולד בשנת ה'ת"ע (1709) בארם צובה שבסוריה. עוד בצעירותו ניכר, כי לגדולות נועד וראו את כישרונותיו המרובים והיה משיב תשובות לשואלים וסייע לאביו, שהיה רבה של חאלב. רבינו היה תקיף בדעתו ולא נשא פניו לאיש, וכאשר הגיעו לחאלב יהודים רבים מאירופה, שהגיעו לרגל מסחרם והיו עשירים גדולים וחסו בצל שגרירי ארצותיהם, סירב רבינו להרשות להם להקים קהל נפרד ואף דרש מהם לקבל עליהם עול מנהגי הקהילה בעיר ותקנותיה - וכן עמד במשא ומתן הלכתי עם גדולי ההוראה בממלכה העות'מאנית ובאיטליה.

עוד בחיי אביו היה חבר בבית דין צדק של העיר, וניהל ענייני התורה בעיר יחד עם אביו. בשנת ת"ק"י (1749) עם פטירת אביו, התמנה לאב בית הדין וראש הרבנים בארם צובה. מכל קצויו ארם צובה פנו אליו בשאלות הלכתיות וקיבלו את מרותו. עמד בראש קהילתו במשך ארבעים וארבע שנה! ונקרא בפני בני קהילתו 'סניור חכם'. נודע בבקיאותו וחריפותו הרבה בהלכה, דן דין אמת לאמיתו, עשיר ואביון, קטן וגדול, ולא חת מפני איש. נפטר ב-ז' טבת ה'תקנ"ד (1793). חי כ-84 שנים. נטמן במערת הצדיקים שליד בית כנסת הגדול בחאלב.

אביו: ר' שמואל (רבה של חאלב). **בנו:** ר' אפרים (מח"ס 'דגל מחנה ראובן'). **מספריו:** **בית דינו של שלמה - שו"ת ילחם שלמה - חידושים על הרמב"ם • כסא שלמה - שו"ת • המעלות לשלמה - דרושים.**

אם אחד פרצה מחלוקת בין שני סוחרים. אחד מהם פנה לבית-הדין, והזמין את שותפו לדין תורה. כאשר הגיע השמש לבית-הסוחר, הוא חשש, שמא יתחייב בדין. כדי להימנע מסירוב גלוי לדיינים, דבר שלא העלה כלל על דעתו, שיחד את השמש בכסף, שיאמר שלא מצא אותו בבית. השמש סבר לתומו, שהסוחר רוצה להגיע מאוחר יותר, ולכן לא עמד בניסיון והסכים לעיסקה. כשהגיע השמש בפעם השניה להזמין את האיש לבית-הדין, התברר לו, כי הסוחר נמלט לעיר תדף הסמוכה.

כאשר רבינו שמע, כי הסוחר לא נמצא בביתו, וכי הוא ברח, קרא לאנשי החברה קדישא וציווה עליהם לכות קבר לסוחר. הם אומנם עשו כמצוותו, אבל לא הבינו מדוע עליהם לחפור קבר לאדם בריא ושלם. לפני שהספיקו לעשות את עבודתם, הגיע שליח והודיע, שהסוחר, שהיה כבר בדרכו מחוץ לעיר, הוכש על ידי נחש ומת.

בדברי ההספד שנשא הרב על הסוחר, הוא הוכיח את קהל עדתו בדברי מוסר. הרב אמר להם, שאין באפשרותו של אדם להימלט מן הדין. אם הוא מסרב לציית לבית-הדין, אפילו בסתר, הוא נענש על כך בכל חומרת הדין, ומתקיים בו הפסוק: "ופורץ גדר - ישכנו נחש". **דברי הרב השאירו רושם עצום על כל הנוכחים, וגרמו לקידוש שם שמיים ברבים.**

רבינו שימש חזן בימים הנוראים וגם תקע בשופר בראש השנה. לעת זקנותו הציע את בנו לשמש במקומו. לרבינו עשו מניין בביתו מכיוון שהיה קשה לו ללכת. ראש השנה הגיע ובנו התפלל ותקע. לאחר התפילה הלכו לבית הרב לברוך בשנה טובה! רבינו שאל אותם: "איך היתה התפילה והתקיעות של בני?". אמרו לו, שהתפילות היו טובות, אבל התקיעות - לא כל כך.

רבינו התפלא ושאל את בנו: "מה קרה בתפילה?". הבן ענה: "אבא, בתקיעות, כשאמרתי 'ושלח את מלאכך', עמדו לידי שני מלאכים: אחד מימיני ואחד ושמאלי - ולכן טעיתי בתקיעות מרוב פחד ואימה". אביו אמר לו: "הרי אתה הזמנת אותם, ומה לך לפחד?".

כשנודע שאחד מבני קהילת ארם צובה נפטר, מיהרו אנשי החברה קדישא לחצוב לו קבר בבית העלמין. בתוך כך אירעה מפולת, ונתגלה קברו של אדם שנקבר בסמוך. הם נחרדו מהפגיעה בכבוד הנפטר. **להפתעתם, היה גופו שלם כביום קבורתו, וריח בשמים עלה מהקבר.** אדם זה נקבר כשלושים וחמש שנים קודם לכן, ולא נודע כקדוש וצדיק. הם תמהו, וסיפרו על כן לרב העיר, הגאון ר' רפאל שלמה לניאדו זצ"ל. הצדיק תמה, מכיוון שגם הוא הכיר את המנוח.

מדובר היה באדם פשוט, מוכר כפתורים ותופר לולאות. הצדיק לא ידע, במה זכה. בלילה, הנפטר בא אליו בחלום, ואמר לו: "למה תתפלא? אספר לך מעשה שהיה, במה זכיתי לכך". כך סיפר: "מיום הגיעי למצוות נאלצתי לעמול לפרנסתי. פתחתי דוכן והרווחתי פרוטות. הוצאתי כדי מחייתי, וכל פרוטה שחסכתי שמרתי בכלי חרס. לימים שכרתי חנות ופרנסתי שפעה. כל יתר רווחי מצא דרכו לכד החרס בפאתי החנות, עד שכמעט ועלה על גדותיו. אמרתי לעצמי: 'הממון שבכדי יהיה בעז"ה להשאת צאצאי'."

האימאם הגיע יום אחד מטעם השולטן לגבות מיסים. הנכרים באו אליו וקבלו בפניו, **שכל מסחר הכפתורים והרקמות בידי היהודים.** הם העלילו, שמעלימים מיסים. הממונה האמין לדיבה, והוציא צו האוסר על היהודים לעסוק במלאכה זו. גם עלי נאסר להמשיך במלאכה. לעצמי לא דאגתי. ידעתי כי כד החרס מלא וגדוש! אמלא את החנות שלי בסחורה אחרת, וארוויח למחייתי. **אבל מאתיים משפחות התפרנסו ממשלח יד זה, ביניהם משפחות של אלמנות ויתומים.**

מיד לבשתי בגדי שבת. נטלתי את הכד הגדוש מטבעות. הלכתי לשכונת ש"ך יברק. עליתי למעונו של האימאם וביקשתי לשוחח עימו. כשהגעתי לפניו, הנחתי לרגליו את הכד. הוא נשא את עיניו ושאל: "מה זה?" אמרתי: "כל חסכוניות". הוא שאל: "מה מבוקשך?". ענית: "מאומה. ביקשתי רק להזכיר למעלתך את הפתגם: "קטע אל רקאב, ולא קטע אל רזאק" ("כרות את הצוואר, ואל תכרות את הפרנסה!")".

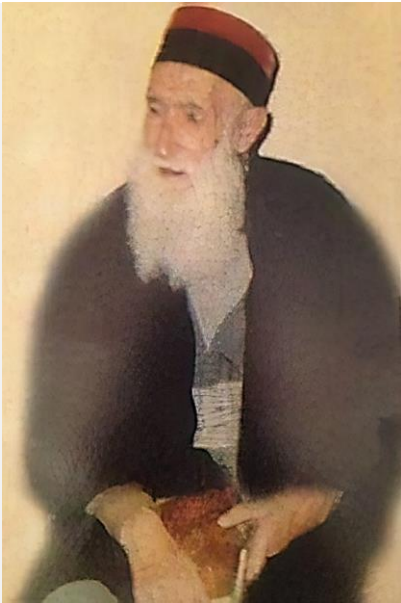
"למה כוונתך?" האימאם חקר. אמרתי: "אדוני המושל, מוכר כפתורים אני, ותופר לולאות כמו שעניך ראות, יש לי חסכוניות, ויכולתי להסב את פרנסתי ולהתכלכל בכבוד, אבל בגזרתך הותרת משפחות רעבות, אלמנות ויתומים חסרי כל! תיקח את מתנתי ועתירתי לפניך, ותבטל את הגזרה!".

הזהב הנוצץ או הדברים היוצאים מן הלב פעלו את פעולתם. הגזירה בוטלה ולמאות משפחות היתה הרווחה והם יכלו להמשיך ולהתפרנס. אמר הרב: "עתה, הכול מובן. המקיים נפש אחת, כאילו קיים עולם מלא. מה רבה זכותו של מי שקיים נפשות כה רבות, בהקריבו את כל חסכוניותיו!!!". (לקדושים אשר בארץ)

אם ראשונים כמלאכים - הצדיק הרב יצחק סבאג זצ"ל

הצדיק הקדוש הרב יצחק סבאג זצ"ל המכונה 'פחד יצחק' - נולד בשנת ה'תרמ"ח (1888) במקנס שבמרוקו. מגיל צעיר התגלה כישורו כעילוי, ונודע כגאון בתורה. במשך השנים בהן חי במרוקו, התגורר ברח' 'דרב אל-גנדור' שבמקנס. את מגוריו חלק את עם אחיו, ר' משה ומשפחתו. במקנס שימש כדיין, ראש ישיבת 'כתר תורה' ולאחר מכן כר"מ בישיבת חב"ד בעיר. הוציא תחת ידיו פסקי הלכה רבים, והסמיך רבים לרבנות.

בנוסף לפועלו, שימש בהתנדבות גם כיו"ר ארגון 'ביקור חולים' שייסד הרב רפאל ברוך טולדנו, אשר סייע לעניים לקבל שירותי רפואה ללא תשלום. בשנת ה'תשכ"ה (1965) עלה לישראל עם אשתו ושתי בנותיו (בנו ר' יעקב החליט להגר לצרפת). כשעלה לישראל קבע את מקום מגוריו בטירת כרמל. שם הקים את ישיבת 'אוהל יצחק'. כל חייו היווה סמל לצניעות וענווה, ביתו היה ללא סממן של מותרות, ודאגתו לתלמידיו הייתה חשובה לו מכול. לא אכל בשר ולא שתה יין. סירב בתוקף לקבל משרה בעלת שררה, ואף נענה בשלילה למשרת הרב הראשי לטירת כרמל, וכל זאת במטרה להקדיש את חייו ללימוד תורה. גאון. נפטר ב-ח' בטבת ה'תשל"א (1971). חי כ-83 שנים. ציונו בטירת כרמל.

אביו: ר' יוסף (שימש כגזבר הקהילה היהודית בעיר). **אימו:** מרת שמחה. **אשתו:** מרת דונה בן עטר. **מרבתי:** הגאונים ר' חיים ברדוגו, ר' שלמה טולדנו. **מתלמידי:** הגאון ר' שלום משאש (כיהן כרבה הראשי של מרוקו ורבה הראשי הספרדי של ירושלים), הגאון ר' יהודה כהן. **מילדי:** שבעה ילדים נולדו לצדיק- אהרון (נפטר בגיל עשר), מרת מזל (נפטרה משחפת- היא ועוד שתי אחיותיה), ר' יעקב. **מספרי:** **אהל יצחק**- עזרה לוסופר, הלכות וחיידושים.

יפר תלמידו, הגאון הרב שלום משאש זצ"ל (רבה הראשי של מרוקו ורבה הראשי הספרדי של ירושלים) בדברי ההספד על רבו ומורו: מעולם לא נהנה מן העולם הזה באכילה ושתייה. לא אכל בשר ולא שתה יין, רק דגים קטנים של הנהר שאינם שמנים. היה חרד וקנאי על התורה והמצוות, והיה משקיף על כל הנעשה בעיר, ואם היה רואה חלילה דבר שאינו הולך לרוחו, היה מתחזק ונכנס אצל הרבנים לספר להם. ולחזק ולעודד אותם, ולהעיר אותם כדי לתקן המצב. אהב תלמידיו כגופו, העניק להם גם מאכל ומשתה. מעולם לא נהנה מכבוד תורתו, הכל עשה בחינם, כמה פעמים רציתי לתת לו איזה מתנה מחלוקא דרבנן, היה אומר לי: "תלך לחלק אותה לעניים", גם את בגדיו לא שינה, ולא לבש בגדי חוכמה, רק הלך כאחד העם הפשוטים.

עסק בגמילות חסדים, והוא אחד ממיסדי חברת 'ביקור חולים' בעיר מולדתו, אשר עבד בה במרץ הרבה שנים. תפילותיו זכות וברות, אף שכל לימודו בש"ס היה בעל פה, כי היו עיניו טרוטות. גדולי הדור העריצוהו. הרב הגאון הגדול, שהיה רב ראשי ואב ביה"ד הרב יהושע בירדוגו זצ"ל, חלק לו כבוד והיה נמלך עמו, וסומך על דבריו.

חריפותו היה מופלאה ביותר. כאשר היינו מגיעים לדיבור תוספות קשה להבנה, היה מצווה לחזור על הלשון, פעמיים ושלוש, ואם לאחר מכן בכל זאת לא הגיע לפירוש המסבר את האוזן, אז לקח את הספר בידו והעבירו על עינו למספר רגעים.

ותיכף מפרש ואומר: "צריך לדעת שבאותה גמרא שממנה הקשה התוס' כתוב כך וכך, ולפי זה יובנו דברי התוספות בקלות". לאחר מכן אנו התלמידים היינו הולכים לפתוח את אותה גמרא ומוצאים כי כל מה שאמר רבינו נכון בדיוק רב.

פעם אחת היינו עוסקים באיזה סוגיא חמורה. תוך כדי זה הגיע אחד וביקש לשוחח עם הרב בפתח בית-המדרש. המשכנו לנסות ולהבין את הסוגיא, אולם לא הבנו כלום. בינתיים בא הרב הראשי וראב"ד של העיר.

ביקשנו את עזרתו בהבנת הסוגיא וגם הוא נכנס במבוכה, ולא עלה בידו. כאשר סיים רבינו את שיחתו, חזר לבית-המדרש. והצדיק פירש את הדברים בפשיטות, ולא היו לנו קושיות והכל עבר בקלות. באופן שהיה שריד ודוגמא יחידה ונפלאה, משיירי כנסת הגדולה.

תלמידיו העידו כי היה גאון בתורה. תלמידו הקרוב, הרב יהודה כהן כתב בהקדמה לספרו: אחד מגאוני אשכנז שנשא ונתן עימו בהלכה אמר בזו הלשון: 'זאת מרגלית יקרה שאין למצוא הרבה כמוה בעולם התלמוד'.

לצדיק נולדו שבעה ילדים אולם ניסיונות רבים עברו עליו בחייו. על בנו הבכור, אהרון, מסופר כי בהיותו כבן תשע שנים בלבד היה גאון ובקיא בתורה וקיבל את הכינוי 'רב'. רבנים שונים מכל רחבי מרוקו, עשו את דרכם למקנס כדי להתרשם מ'ילד הפלא'. אולם בהיותו כבן עשר שנים בלבד נפטר ממחלת השחפת. בנוסף לזאת שלוש מבנותיו חלו אף הן במחלת השחפת ול"ע נפטרו. (הצדיק גידל בביתו את ארבע בנותיה היתומות של בתו, מרת מזל עד לנישואיהן) וקיבל את הכול באהבה.

הגאון המקובל רבי אהרן הכהן אָזוג ה'באבא אהרן' זצ"ל: נולד בעיר בני-מלאל (דרום מרוקו). שם המשפחה **אָזוג** הנו ר"ת אלמנה זונה וחללה גרושה, דהיינו כהן טהור. בנוסף המלה 'אָזוג' פירושה בערבית 'הגדול'. לאחר פטירת אביו עברה אמו של רבי אהרן ל'איייתעתב' הסמוכה והיא מסרה אותו לטובי החכמים שלימדוהו תורה.

הרב התפרנס מתוך העובדה שהיו לו בתים רבים להשכרה וכן היו לו עסקים נרחבים של גידול פירות רבים, גידול בקר וכו' שנהלו בידי שכיריו. הרב לא אבה לשאת בתפקיד רשמי. אולם, כל תושבי הסביבה היו פונים אליו. **התאמץ בכל כוחו להשכין שלום בין אדם לחברו ותינוקות רבים נקראו על שמו.** על אף עסקיו המסופעים למעט זמן קצוב אחת לשבוע שבו היה מקבל דיווח מעובדיו והיה מנחה אותם כיצד לנהוג במהלך השבוע, בשאר זמנו עסק בהתאמה נפלאה, לילות כימים עם הגאון ר' יוסף מלול.

יחד עם זאת, גמילות החסד שלו הייתה מופלאה. סיפורי מופתים רבים על הרב, בשעה שהיה מבקר חולים, כיצד היה מגיש לבני המשפחה שמן או מים כסגולה למשוח על מקום המחלה - וכיצד המחלה הייתה חולפת מאליה. **מלומד במופתים. זכה לגילוי אליהו הנביא. גאון בנגלה ובנסתר. נודע בעיקר בזכות קמעותיו המופלאים.** מחלת הקדחת, לדוגמא, הפילה חללים רבים באותה תקופה, הסבל מהמחלה הזאת היה רב מאוד, רבי אהרן כתב את שכתב עבור חולים אלה, על גבי שקדים, ורפואתם הייתה מובטחת.

בסעודת אזכרת השנה הראשונה לרעייתו הרב השתתף - ולמחרת בצהריים זכו בני ביתו לראות את המחזה המופלא שבו ישב רבי אהרן על מיטתו וקרא בקול רם ומתוך דעה צלולה "**רבי שמעון, בוא! ברוך הבא!**", "**רבי מאיר! ברוך הבא!**" וכך עוד שמות של צדיקים עלומים נוספים, שאת פניהם קיבל בשמחה וכיבדם לשבת בסמוך לו.

בתו הצדקת מרת רחל לנקרי ע"ה, שדאגה לו וטיפלה בו במסירות, נחרדה למשמע הדברים, אך הגזרה כבר נגזרה, וביום המחרת, כשכל צאצאיו הרבים, נכדיו וניניו, ניצבים סביב מיטתו, עלתה נשמתו הטהורה לגזי רום. נפטר ב-ט' בטבת ה'תשי"ז (1956). ציונו בבית העלמין של העיר קזבלנקה.

סבא: ר' דוד בן ברוך (השני). **אביו:** ר' בנימין (נישא עם בתו של ר' שלמה לנקרי מהעיר מלאל, משפחה עתירת נכסים שהתגוררה בעיר ואצלה התארחו כל החכמים שהיו מגיעים לעיר. נפטר בגיל 24. גאון אדיר ואף זכה לגילוי אליהו הנביא). **אימו:** מרת זוהרה. **אשתו:** מרת אסתר. **ילדיו:** 7 בנות: מרת מסעודה, מרת רחל לנקרי, מרת תמו מלכה, מרת עלו, מרת חסיבה, מרת זוהרה, מרת שמחה.

על כך שהרב מורם מעם, ניתן לגלות מהסיפור המופלא הבא: ביום מן הימים הלך הרב ברחוב וראה קבוצת ילדות קטנות הלועגות וסונטות בילדה, שעמדה בוכייה: "**את כל כך רזה ואף אחד לא יסכים להתחתן איתך**". ר' אהרן שראה בצערה ניגש אליה וניחם אותה: "**אל תדאגי, אני אשא אותך לאשה!**". **בזכות מעשה אצילי זה הבורא שילם לו בשבע בנות יראות שמים וצדקניות!**

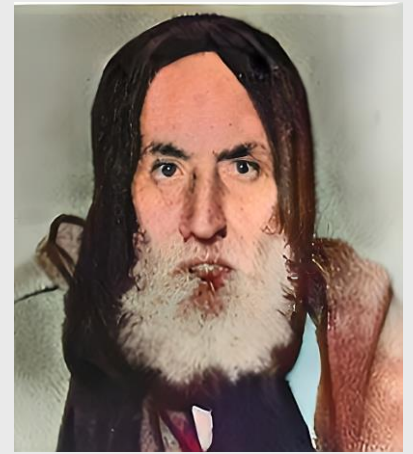
כינויו של רבי אהרן בפי הערבים תושבי עירו היה "באבא סיד", אפילו הם פחדו מקדושתו, ובכל הזדמנות ניתן היה לראות את נכבדיהם ניגשים ומבקשים מרבי אהרן ברכה ומעניקים לו מתנות. מסופר על מספר ערבים מתושבי העיר ש'היו עובדים קשה' בעיקר בלילות, הם 'התפרנסו' ברווח מגניבות בבתי תושבי העיר.

הם, שידעו את עושרו של הצדיק, ראו רק את העושר ולא ראו את הקדושה, ובאחד מלילות העבודה שלהם החליטו לחדור לביתו ולרוקנו מעושרו. **כשניגשו וניסו להיכנס אל ביתו מבעד לחלון, הופתעו מאוד בהיותם מותקפים על ידי נחשים אימתניים שצצו לעומתם משום מקום והניסום בבהלה.** בבוקרו של יום ניגשו הגנבים, שחששו מאשר יארע להם אל רבי אהרן בפיק ברכיים והתחננו לפניו, שימחל להם על פשעם ועל מעללם, רבי אהרן פטרם לשלום רק לאחר שקיבל מהם הבטחה ושבועה בכל הקדוש והיקר להם לבל ישוּבו לכסילה ושלא יגנבו מאף בית של יהודי.

בהזדמנות מסוימת שבה נאלץ רבי אהרן לצאת לקניות בשוק העיר, פנה בסיומן לאחד מהערבים שנקרו בדרכו וביקשו שיישא את קניותיו עבורו. בתשלום כמובן. הלה, שידע את ערכו של המבקש, פנה אליו בתחינה, שימחל לו משום שהוא נאלץ לסרב: "יא סיד!" אמר, "אני אסיר, וברגעים אלה הסתיימה חופשתי הקצרה. עליי לשוב כעת אל בית הסוהר. **אם אאחר לשוב לשם, איאלץ לשאת בעונש כבד מאוד וברור שקב כך אף יאריכו את תקופת ריצוי מאסרי**".

רבי אהרן הרגיעו באומרו: "**הסר דאגה מליבך, אני ערב שלא תפסיד מעזרתך לי כעת!**". הערבי הלך סמך על דיברתו של האיש הקדוש שמולו, נשא את קניותיו עד לביתו פנימה ומיהר בלב מפרפר לשוב אל בית כלאו. שם ציפתה לו הפתעה נעימה: "**אתה משוחרר!**", אמר לו מפקד הכלא, "**לך לביתך**", היו המילים שהתנגנו באוזניו שעה ארוכה אחר כך, כאשר כבר רשאי היה לראות את אור השמש ולנשום את האוויר החופשי שמחוץ לכותלי הכלא.

הוא מיהר לביתו ומשם פנה אל ביתו של רבי אהרן, השתטח לפניו ארצה והודה לו מעומק ליבו, תוך בקשתו ממנו שיואיל לקבל את הכבש שאותו הביא עמו כשי ומנחה של הכרת תודה.

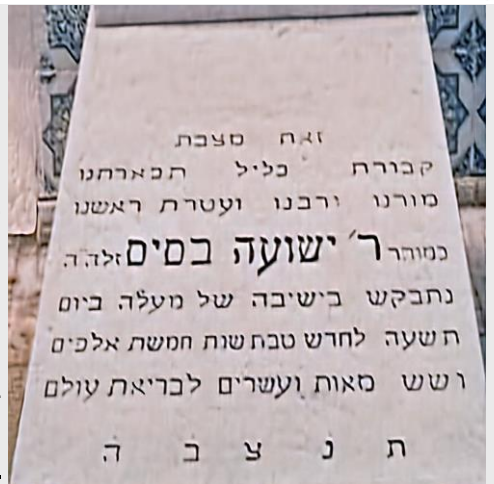
פעם אחת בא יהודי אל רבינו בבכיות, שהתפרנס ממקצוע הצורפות. הוא סיפר כי הגוי, בעל החנות הסמוכה לשלו, גנב את כל סחורתו דרך דלת משותפת ביניהם, שהייתה סתומה במשך שנים. **הערבי פרץ בלילה חור בלתי נראה בדלת, נכנס לחנות ולקח את כל הכבודה.** כל הראיות שניסה היהודי להביא נגד השכן הרע הוכחשו על ידו בכל מכל כל. הם באו יחד לרב, זה טוען, שנשדד וזה זועק חמס על עצם העובדה שהוא נחשד וכי תובע את היהודים על הוצאת דיבה. ר' אהרון היה מקובל מאוד גם אצל הגויים, וכולם ידעו שעל פיו יישק דבר.

הרב שוחח בנעימות עם הגוי וביקש ממנו להחזיר את הגניבה. הערבי הקשה עורפו ולא שמע בקולו. הצדיק ניסה ללא הועיל, ואז, לפתע, הגביה את קולו: **"אם לא תשיב עוד היום את הסחורה, הרי שביתך ונכסיך יעלו באש!"**. שני הצדדים יצאו מלפניו כלעומת שבאו. בלילה הבא רעשה העיר. בשעת ליל מאוחרת שמעו כל השכנים זעקות "הצילו! הצילו!" מבית הגוי **שכולו החל לבעור באש**. הגוי, שהבין היטב בשל מה הגיעה אליו הרעה הזאת, מיהר כל עוד נשמתו בקרבו אל בית הצדיק ונתן לו את כל את הזהב הגנוב – כדי שיעבירו לצורף. בדרכו חזרה, **מרוב בהילותו, הוא דהר במהירות על הגמל שבאחד הסיבובים העיפו למרחק רב. הוא מת לאחר זמן קצר, כשכל גופו מרוסק וזב דם.**

שנכדתו, בת בתו הצדקת, חלתה לאחר עלייתה ארצה והוצרכה לניתוח, פנתה אמה מרת רחל לנקרי ע"ה והלכה לקבל את ברכתו של ה'באבא סאלי', האדמו"ר ר' ישראל אביחצירא זצ"ל. "בת מי את?" שאל אותה הצדיק, וכששמע את שם אביה הגדול, רבי אהרון, **קם מלוא קומתו לכבוד הזכרת שמו והורה לרבנית ע"ה לכבדה מאוד**, תוך שהוא מדבר בשבח אביה רבות ומציין את גדלותו האמיתית. "לכם יש מצד עצמכם זכות אבות!" הכריז ה'באבא סאלי', "יש לכם את זכותו הגדולה של אביכם ושל אבות המשפחה כולה".

"בעזרת ה' תהיה רפואה שלמה לחולה", המשיך הצדיק, **"והקב"ה ישלח את רפואתו באמצעות הרופא שרציתם"**. מילים תמוהות אלו נשמעו בלתי ריאליות. ה"רצון" שאותו הזכיר ה'באבא סאלי' בהקשר לרופא **קשור היה במישרין לפרופסור מומחה, שהתגורר בחו"ל ואשר לא היה את התקציב הנדרש כדי להטיס את החולה אליו**. אולם כשהצדיק גוזר, ואף תולה זאת בזכות אבות, אין ספק, שאכן כך יקיים הקב"ה. ואכן כך היה: **אותו רופא הגיע ארצה בדיוק לפני התאריך שנקבע לניתוח, לרגל כינוס רופאים גדול בו אמור היה להרצות**, הוא נתקל ב'מקרה' בתיקה הרפואי של נכדת רבי אהרון ומשום מה ראה במקרה הרפואי הזה את הדוגמא שבה יוכל להשתמש כדי להמחיש את התזה המסוימת שעליה ביקש להרצות וללמד את הרופאים, שבאו לכינוס הרפואי. **וכך כשיוקרתו האישית היא זו, שעומדת למול עיניו, ניתח הרופא את החולה, הניתוח עבר בהצלחה ודבריו של ה'באבא סאלי' התקיימו באורח פלא!**

הגאון רבי ישועה בסיס זצ"ל: נולד בשנת ה'תקל"ג (1773) בטוניס. לביל הולדת רבינו, הלך הגאון ר' מסעוד רפאל אלפסי (שהיה רבה הראשי של תוניס) עם בנו לבית היולדת ואמר לו כי הולך הוא להקביל את נשמתו של רבינו האריז"ל (המקובל האלוקי רבינו יצחק לוריה אשכנזי זצ"ל) שהתעברה ברבינו. בשנת ה'תר"ז (1847) לאחר פטירתו של הגאון ר' דוד חיים יצחק הכהן טנוג' התמנה במקומו כרבה הראשי של תוניס. גדול היה בחכמת התורה על כל מקצועותיה **הן בחוכמת הנסתר והן בחוכמת הנגלה. התפרסם כצדיק גדול ומחולל נפלאות. מלומד בניסים.** הרביץ תורה והעמיד תלמידים רבים גדולים בתורה. שימש כדיין בבית-דינו של ר' יצחק טייב. נפטר ב-ט' טבת ה'תר"כ (1860). הערצת העם הייתה כה גדולה עד שיהודי העיר צמו יומיים ברציפות, ביום ט' בטבת וביום י' בטבת. בשנת ה'תש"ך. כמאה שנים לאחר פטירתו העבירו את עצמותיו מבית-החיים הישן לבית-החיים בורג'יל שבבעיר טוניס. חי כ-87 שנים. **מרבתינו:** ר' משה סלום (מח"ס 'ישמח משה'), ר' יצחק טייב (מח"ס 'ערך השולחן'),

ר' שאול הכהן מגרבה (ממנו למד את חוכמת הדקדוק). **מתלמידינו:** ר' אברהם כהן יצחקי (מח"ס 'משמרות כהונה' על הש"ס), ר' אברהם חג'אג' (מח"ס 'זרעו של אברהם'). **מספריו:** **יאבני צדק- על שולחן ערוך אורח חיים ויורה דעה.**

בספר 'שבחי הצדיקים' מובא סיפור מופלא, שאירע עם רבינו, ומעשה שהיה כך היה: בימים שלפני הכיבוש הצרפתי, מצב היהודים היה בשפל המדרגה, והיו נתונים לקלס ולביזה. **יהודי שעבר לפני מוסלמי, היה מוכה על ראשו בחוזקה רבה על לא עוול בכפו בלא חנינה וחמלה עד שזב דם היה.** על כולם עלתה שנאתו של נוכרי אחד, רב מעללים, צורר יהודים, ראש פתנים אכזר, טבח שהאטליז שלו היה ברחוב העולה לבית-הכנסת. לא עבר בו יהודי בלי שיכהו הגוי על ראשו ויקללו קללות נמרצות. היו היהודים סובלים ומבליגים.

פעם, ביום שבת קודש, עבר שם רבינו בדרכו לתפילת שחרית. ראהו הצורר ויצא מחנותו להכותו כדרכו. בהשאירו על הדוכן בחנות שור שחוט, מנותח לנתחיו. עצר הרב לרגע, נתן את עיניו בו ובחנותו והמשיך בדרכו. עוד בטרם עלה בידו להכות את הרב, **והנה הופתע לראות מרחוק, כי השור השחוט באטליז הפך לדמות אדם ואבריו תלויים.** עודנו מסתכל אנה ואנה ואינו יודע מה לעשות, עוברים ושבים ראו את המחזה וזעקות שבר פרצו מפיהם. לשמע הזעקות ניתן היה לראות שוטרים הרצים למקום. וכאשר המחזה האיום התגלה לעיניהם מיד אסרוהו בכבלי ברזל. המון העם החל לפסוע אחריהם בצעקות רבות ובמחאות קולניות: **"הנשמע כדבר האיום הזה? לשחוט אדם ולנתחו, ולמכור את בשרו במקולין לעיני הכל?"** עוברי דרך רבים הצטרפו. עד מהרה קהל רב ועצום פסע אחריהם.

קול ההמון נשמע עד בית המושל. השקיף הוא בעד החלון, וראה את ההמון הסוער. "מה אירע?", שאל. "הקצב", ענו לו, "עד היכן הגענו, לאן התדרדרנו- שוחט הוא בני אדם ומוכר את בשרם לעיני הכל". והציגו את הגופה המבותרת. נחרד המושל, כי נבלה נעשתה. קצף ואמר: **"מה תתמהמהו, הסירו את ראשו מעליו, ערפוהו וחסלו!"** והטבח זועק ובוכה: "חכו- עלילה היא, מזימה! לא רצחתי מעודי, רק שור טבחתי. לא ידעתי מי החליפו בגופת אדם. מישהו זמם להפילני!". ניכרים דברי אמת היוצאים מן הלב. "הגידה לי", שאל המושל, "מי הם שונאיך ומבקשי רעתך?"- "כל היהודים כולם", ייבב הטבח, **"איבת נצח ינטרו לי חלף איבתי, וכל יהודי העובר לפני חנותי טועם את נחת זרועי. גם היום עבר רב היהודים ליד חנותי, אך בטרם הספקתי להכותו מכה רבה- בא לי האסון!"**

"אכן נודע הדבר", אמר המושל, "לך התרפס והיכנע לפני הרב, בקש את סליחתו ומחילתו על שביקשת להכותו. אין ספק כי הקפדתו עשתה זאת! אוי לך סכל ונבל, איך מלאך ליבך לשלוח יד ברב אדיר ונורא, קדוש ונערץ! מי יתנכל ולא יפגע?". ביקש הטבח רחמים מהמושל לעכב את גזר דינו, עד שישור לבית הרב ויבקש את סליחתו. אולי יאות להסיר את קפידתו ודמות הגופה תשוב להיות פר, כשהיה. נאות המושל, והורה לשוטרים ללוות את הטבח לבית הרב. ידע הרב ברוח קודשו, שהטבח קרב ובא. ולכך הורה לנערו לעמוד בפתח ולומר, כי זה עתה סיים הרב לסעוד את סעודתו ועתה הוא נח. עמדו בהכנעה ליד הפתח עד שנאות הרב לקבלם. באו לביתו, והטבח נפל לרגליו, והתחנן על נפשו כי ימחל לפשעו ולזדונו, וישוב השור לכשהיה. ענה הרב: **"לא אמחל, עד שתקדיש את חנותך לבית-תפילה ליהודים!"** נשבע הקצב. **נאות הרב- וראה זה פלא, הנתחים שבו והיו לנתחי שור.** הורה המושל לשחרר את הקצב וביקש שיבוא הרב לפניו. כאשר הגיע הרב, המושל כיבדו בכבוד גדול. סיפר לו הרב על התעללות הגויים ביהודים, על המכות ועל הקללות שסופגים הם. **רגז המושל והעביר קול ברחבי העיר, שכל המציק ליהודים יבוא על עונשו בכל חומרת הדין, ותהי הרווחה.**

הגאון ר' ישועה עמד בראש ישיבה גדולה, שבה למדו אברכים מופלגים, שהיו למאורות בשמי היהדות. רבינו תמך בהם ביד רחבה מהקצבאות שקיבל מעשירי המדינה- מוקירי התורה ולומדיה. גדול היה כבוד התורה בעת ההיא. בין תלמידי החכמים שהסתופפו בישיבתו היה גאון שקדן ומתמיד. הרב נתן לו הקצבה שבועית של עשרים ריאל, סכום שהיה בו בכדי להתפרנס ברווח ובכבוד. **קינא בו אחד משכניו** ואמר: "יושב הוא על התורה, בטל מכל מלאכה, ומתפרנס ברווחה. ואילו אני, עמל מבוקר ועד ערב, ומתפרנס בדוחק!". מה עשה? הלך אצל הרב ואמר: "רבינו תומך באברך פלוני בסכום נכבד, היודע הוא מה נעשה בכספו?"- "החכימי ואדע", ביקש הרב. **"ראיתיו קונה ממתקים בלא קצבה, כאחד העשירים!"**, אמר האיש. "כך?!", תמה הרב, "אם כן טוב עשית שסיפרת זאת. עתה אדע את אשר לפני!". שמע האיש, שדבריו עשו פרי, והלך בלב שמח.

בסוף השבוע ניגש הרב אל האברך ונתן לו שלושים ריאל. "מאי האי?" תמה. "כועס אני עליך", אמר הרב, "שלא סיפרת לי, שאתה קונה לבני ביתך ממתקים ומגדים. שכן אלו עולים בסכום כסף ניכר, ועשרים ריאל אינם מספיקים לך. לאושרי, שמעתי על כך מדורשי טובתך, והזדרזתי להעלות את קצבתך! שמח אני, שאתה קונה ממתקים לחזק את גופך, שכן התורה מתשת כוחו של אדם. ולשם מה נבראו מגדים בעולם, אם לא בעבור תלמידי חכמים אמיתיים עצמם באוהלה של תורה!". ראה השכן את האברך קונה ממתקים ביד רחבה. שאלו: "האם מספיקה לך משכורתך?". ענה: "בעבר נדחקתי מעט, אך מישהו סח לרבי, שאני קונה ממתקים, והוא העלה את משכורתי!". חפו פני השכן צר העין, שביקש להזיק- ונמצא מסייע.

מנהג קבוע היה לו לרבי ישועה בכל שנה לקראת חג הפסח, לרכוש לו כוס חדשה ובקבוק יין מיוחד על מנת לקדש עליהם בליל הסדר, ולקיים בהם מצוות ארבע כוסות. וכדרכם של תלמידי חכמים, נהג אף לערוך מידי שנה בערב פסח סיום מסכת, על מנת שהבכורות יוכלו ליהנות מאותה סעודה ועל ידי כך יהיו פטורים מלהתענות ביום זה. לסעודת הסיום שהייתה נערכת ברוב פאר והדר היה הרב מזמין 'תזמורת', שהייתה מורכבת מיהודי אחד בשם 'בסיס', שהיה מתפרנס מניגון שירה ופיט בחתונות ובשמחות של יהודי העיר. נגן זה נענה בשמחה להזמנתו של הרב, והיה מנעים לבאי סעודת המצווה, שהתקיימה בביתו של הרב, מנעימות זמירותיו.

לבסיס זה היה תחביב מיוחד: הוא היה אוסף בביתו כוסות זכוכית למיניהן, ובמשך השנים הצטבר בביתו אוסף של עשרות רבות של כוסות זכוכית, אוסף המורכב מסוגים וגדלים שונים. משנודע לרבי ישועה על תחביבו זה של הנגן, ביקש ממנו באחת השנים להביא לו כוס זכוכית נאה לליל הסדר, על מנת שיוכל לקיים את מנהגו לקדש בכל שנה על כוס חדשה.

מששמע בסיס את בקשתו של הרב, התייחס אליה בכובד ראש וראה בכך כבוד גדול לספק לרב את הכוס המיוחדת לליל הסדר. מיד שכר סבל, וביקשו להביא לבית הרב את כל אוסף כוסות הזכוכית שהיו ברשותו. כשראה הרב את האוסף הגדול של הכוסות המיוחדות, שמח שמחה גדולה על כך שיוכל לקיים את מנהגו השנה בהידור, ובחר לו כוס נאה ומשובח מהמבחר העצום. בתמורה, העניק לבעל הכוס את הכוס שהשתמש בה בליל הסדר אשתקד. תוך כדי נתינה, ציווה עליו הרב שישמור על הכוס שהעניק לו כהלכה. בסיס זה עשה כמצות הרב, ושמר את הכוס שקיבל ממנו במקום מיוחד על מנת שתשמר כראוי.

לאחר כמה שנים נפטר לבית עולמו רבי ישועה בסיס, ולאחר מכן פרצה בטוניס מחלת דבר קשה, אשר פגעה ברבים מבני העיר, ורבים חללים הפילה. באחד הלילות שבתקופת המגיפה בא רבי ישועה בחלום לבסיס הנגן, וציווה עליו: "כעת הגיע הזמן שתוציא את כוס הזכוכית שהענקתי לך, ותתלה אותה על אחד מקירות ביתך, ואם תעשה כך, מובטח אתה כי לא יאונה לך ולבני ביתך כל רע". עוד באמצע הלילה קם הנגן ממיטתו, ועשה ככל אשר ציווה הרב בחלום, ואכן בביתו של בסיס לא פגעה המגיפה, ואף אחד מבני ביתו אפילו לא חלה בשעת המגיפה. ומשנפוצה השמועה בין יהודי העיר על אותה כוס פלא, השתמשו בה יהודים נוספים, ואף עליהם פסחה המגיפה הנוראה.

במשך השנים שלאחר מכן, נהפכה הכוס למעין קמע. חולה שחלה, תלו את הכוס ליד מיטתו ונתרפא מיד. אשה המקשה ללדת, היו מניחים את הכוס במיטתה, ובזכותה עברה את הלידה בשלום. כך עברה הכוס מיד ליד, ושמרו עליה כבבת עינם שלא תאבד ולא תישבר, על מנת שתוכל להמשיך ולחולל פלאות בקרב יהודי העיר במשך הדורות.

הרב נהג מידי ליל שבת, לאחר סיום התפילה, לעבור בדרך לביתו בביתה של אימו, לנשק את ידיה ולאחל לה שבת שלום. באחד מלילות השבת הקור היה עז וגשם כבד ביותר ניתך ארצה. הגאון לא ויתר והלך כמידי שבת לביתה של אימו. כשהגיע לבית לא שמע את הקולות הרגילים של סידור השולחן, והבין כי כנראה אימו נרדמה. היות וחשש שפתיחת הדלת תעיר את אימו, ולוותר על הביקור לא רצה, נשאר עומד בגשם השוטף וביקור העז שעה ארוכה, עד ששמע את אימו קמה ועורכת את השולחן, ורק אז נכנס לבית כשהוא רטוב עד לשד עצמותיו.

על כוחו של הרב כמחולל נסים ונפלאות ועל בקיאותו בחוכמת הח"ן יעיד הסיפור המופלא הבא: פעם אחת בא מכשף ערבי לעיר טוניס, והיה מראה ניסים ונפלאות באחיזת עיניים. המונים רבים התקהלו לראות את המכשף, שהיה שוחט אדם אחד וחוזר "ומחיהו" על ידי כישוף. היות וקבע את מושבו בסמוך לבית-הכנסת, יהודים רבים שעשו את דרכם להתפלל, מצאו את עצמם מסתופפים מסביב לאותו מכשף וצופים במעשיו.

כאשר ראה כך הרב ישועה בסיס, שלח את משרתו וביקש ממנו לומר למכשף להעתיק את מקומו למקום אחר. המשרת הלך- אולם המכשף סירב. הרב שלח בשנית את המשרת תוך שהוא מזהירו לבל יוסיף באיוולתו- אולם המכשף לא שת לבו גם לזאת, ואף ביזה את רבנו. מה עשה? שלח את המשרת שלו בשלישית, וביקשו לעמוד מרחוק ולהזכיר אותיות אלפא ביתא למפרע (תשר"ק צפע"ס) כמה פעמים. בכוח אותיות אלו התבטל כוחו של אותו מכשף. ואת מי ששחט- לא הצליח להחיותו ואשר שכב לא יוסיף קום. כאשר ראה זאת הציבור, מיד קמו עליו ויתנווהו בבית-המאסר, כן יאבדו כל אויביך ישראל.

האדמו"ר הרב אברהם אבא ליפר מפיטסבורג זצ"ל - נולד ב-י"ח כסליו ה'תרע"ח (1917) בקרולי (רומניה). בילדותו עבר עם משפחתו להתגורר בפיטסבורג (פנסילבניה-ארה"ב). ובשנת ה'תר"ץ (1929) נסע יחד עם אחיו ללמוד בראחוב, לאחר 4 שנות לימודים קיבל הסמכה לרבנות ועבר לישיבת סקלהיד. בשנת ה'תרצ"ז (1936) התארס, אולם החתונה התעכבה זמן רב, כדי שרבי יוסף, אביו- יוכל לבוא מארצות הברית. בשנת ה'תרצ"ט כשהחלו רוחות המלחמה התחתן ללא נוכחות אביו בעיירה צ'רנוביץ שברומניה מקום מגורי חמיו.

כ-8 שנים נסמך על שולחן חותנו ומונה ע"י לרב ביה"כ הגדול בעיר. שני אחיו ובנו בן השש (חיים) הי"ד נרצחו בשואה ובחסידי שמיים ניצל בניסי ניסים. בשנת ה'תש"ח (1947) חזר לארה"ב והתגורר בבית אביו כשנה. בשנת ה'תש"י (1949) עבר להתגורר בניו-יורק (ארה"ב) שם הקים בית- מדרש וקהל רב הסתופף בצילו. לאחר פטירת אביו באדר ה'תשכ"ו (1966) החל לכהן במקומו כאדמו"ר בעיר פיטסבורג. בשנת ה'תשכ"ט (1969) ל"ע שכל את בנו ר' יצחק אייזיק (חתן ר' ישראל אריה זלמנוביץ רבה של עכו) ובשנת ה'תשל" (1970) עלה לארץ ישראל, התגורר בעיר אשדוד והקים מוסדות תורה וחסד. **מלומד בניסים**. נפטר בפתאומיות בעשרה בטבת ה'תש"ן (1990). חי כ-73 שנים. ציונו בהר המנוחות שבירושלים. בנו רבי מרדכי ישכר בער הוכתר למלא את מקומו.

אביו: אדמו"ר ר' יוסף. **סבא:** ר' ישכר בער מסאטמאר (מצד אביו), ר' אברהם אבא מיזנר (מצד אימו). **אשתו:** מרת רחל (בתו של קרובו רבי "האדמו"ר הזקן מנדבורג"). **אחיו:** יצחק אייזיק, ר' ישכר בער ור' מרדכי. **אחיותיו:** מרת חיה (נישאה לר' אברהם טברסקי) ומרת לאה הינדא (נישאה לר' שלמה מהורניסטייפול). **בניו:** חיים, ר' יצחק אייזיק והאדמו"ר ר' מרדכי. **חתניו:** ר' גרשון פרל (רב ביה"כ "זכר יצחק"), ר' דב צבי קרייזווירט (בן ר' חיים) ור' דוד שפיגל (מאוסטרובה-קאלושין ארה"ב). **מרבתי:** ר' יהודה סג"ל רוזנר (בעל "אמרי יהודה"), ר' שלמה זלמן פרידמן (אב"ד ראחוב). **מספריו:** יאמונת אברהם.

רבינו נודע כבעל מופת. השתמש בקמיעות, החלפת השמות ועוד כדי להושיע את הנצרכים. פעם איבד זקן בן תשעים את ראייתו, והרופאים אמרו, שהסיבה היא זקנותו המופלגת. נתן הצדיק לבני המשפחה שתי חבילות של נרות, שידליקו בבית האיש. **כססיימו להשתמש בחבילה הראשונה, נפקחה עין אחת וראה, וכן אירע עם העין השנייה.**

כשהגיע הרבי לבגליה היה עסוק בתפילות, לימוד או קיבל אנשים שבאו לעצה ולברכה. מאחר שלא היה בקו הבריאות (בלשון המעטה), הנסיעה לחו"ל הייתה בעבורו מסירות נפש. חסידיו חשבו להפגישו עם פרופסור, אשר פיתח את שיטת ה'מיקרוביטיקה' ועומד היום בראש תורת ריפוי זה. בין תלמידיו של הפרופ' היו בני הזוג לנדא מבלגיה, שהיו מחסידי האדמו"ר. האשה למדה שנים רבות את תורת הריפוי הנזכרת, השתלמה בזה ואף פתחה קליניקה, ונחשבה לאחת הבכירות מבין תלמידיו של הפרופ'.

פנו אליהם משמשי הרבי, בבקשה, אם יוכלו לתאם מועד בו יגשו הפרופ' והרבי, כדי שהוא יקבע את הדיאגנוזה ודרך הטיפול. להיפגש עם הפרופ' הייתה משימה לא קלה, הלה היה טרוד בהרצאות ברחבי העולם, ניהל קליניקה ואף עמד בראש ביה"ס להשתלמות בתורת המיקרוביטיקה. מספר מזכירים ניהלו את סדר יומו, וכדי לקבוע תור היה צריך להמתין מס' חודשים. צריך לקרות נס, שהרבי יתקבל אצלו בימים הספורים, שבהם ישנה בבלגיה. משמים סובבו, ובאותו יום פגשו הזוג את הפרופ' בחנות באנטוורפן, דבר שמעולם לא קרה. הם העלו בפניו את בקשתם: "הגיע לכאן אדם קדוש, הסובל מבעיות רבות בגופו ומבקשים מהפרופ', שבצעד חריג יסכים לראות את הצדיק".

בתחילה התחמק מהבקשה והשיב "תדברו עם המזכירים, איני יודע, מה סדר יומי". הם לחצו עליו, ולאחר הפצרות הסכים לקבלו באותו יום אחה"צ, לפני שהוא טס להרצאה בשוויץ. בני הזוג הודו לו והוסיפו לבקש, שיואיל הוא לבוא לרבי, מאחר שזה מאמץ קשה מידי עבורו. כששמע את הבקשה, חזר בו הפרופ', לא הוא זה שילך לפציינטיים, הם שצרכים להגיע אליו. הם שבו והפצירו. לאחר שכנועים לא מעטים, השתכנע גם לזאת, הוא ביקש את הכתובת המדוייקת ובשעה 4 אחה"צ הוא יעשה מאמץ להופיע. שמחתם הרקיעה שחקים.

לפני השעה 4, שלחו את הקבוצה, שבאה עם הרבי, ובדירה נותרו הרבנית ובני הזוג. הרב ישב בחדרו ולמד. בני הזוג המתינו בחוץ ואכן כעבור מס' דקות מכונית הדורה נעצרה בכניסה לבניין. בני הזוג קיבלו את הפרופ'. הלה נכנס לחדר הרבי. בתחילה שוחחו ולאחר מכן הוציא מכשירים והחל בבדיקה. הביט בגלגלי העין, בציפורני ידיו ורגליו. כשסיים את הבדיקה, הראה סימני תמיהה והחליט לבצע את הבדיקות שנית, ואז הניח את המכשירים, ובקול נרגש אמר: "מעולם לא נתקלתי בדבר שכזה! כשאני בודק אדם, רואה אני את מצבו הפיזיולוגי באופן הברור ביותר, בנוסף בבדיקה אני עומד על מצבו המנטלי, דהיינו על מצב רוחו, השמחה, ההתלהבות וכו'. במקרה זה אני רואה אדם עם בעיות בכל אבריו: בדם, בעור, במערכת העיכול, בעיות קשות בלב ואיפה לא? אך במקביל כל איבריו **משפריצים שמחה ומרץ נעורים**. אלפי אנשים בדקתי בחיי, וזו הפעם הראשונה שאני נתקל בתופעה כה **סותרת**: מצד אחד גוף שבור ומפורק, ומצד שני שמחה ברמה כה גבוהה". הוא רשם את דרכי הטיפול ובמקום לגבות תשלום ביקש: "**מאדם פלאי שכזה אני מבקש ברכה**".

לאחר כשנה, עזבו בני הזוג ועלו לארץ. בכל שנה היו מתקשרים לפרופ' לאחל לו שנה טובה, בריאות והצלחה, והלה היה מתעניין בשלום הצדיק, וביקש להזכירו לברכה, וחזר, שמעולם לא פגש באדם פלאי שכזה. שנה אחת, לאחר שהתקשרו, התעניין הפרופ' בשלום הצדיק, השיבו באנחה, כי הוא נפטר. כעבור דקה ארוכה של שתיקה אמר: "ירדה לי דמעה, הוא היה צדיק ומיוחד, לא ראיתי דבר כזה מעולם".

הגאון הרב יחיאל ממוש זצ"ל - נולד בשנת ה'תקכ"ח (1767). עוד לפני שהגיע לגיל עשרים נמשך לחסידות. קיבל מאת הגאון ר' מרדכי מלכוביטש שהשפיע עליו מאורו עד שהפך לתלמידו המובהק והיה לאחד מהאריות שבחבורה. רבו נפטר בשנת ה'תקע"ע (1810). בנו ר' נח מילא את מקומו ורבינו דבק בבנו.

משנת ה'תקע"ג (1812) התחיל לשמש כרבה של מוש חדש (עיירה קטנה שקרובה לברנוביץ' שברוסיה הלבנה). תפקיד אותו מילא במשך ארבעים שנה. במשך כל זמן כהונתו לא שלטה שום מגיפה או מחלה. סירב שיכתירו אותו כאדמו"ר. למרות זאת, צדיקים גדולים היו 'מתחממים לאורו' ביניהם הגאון האדמו"ר ר' משה פאלייר מקוברין.

רבותיו הקדושים מלכוביטש וחסידיהם כיבדו מאוד את רבינו והעידו עליו שכל דיבור שהיה יוצא מפיו- היה מתקיים מיד! למרות שהיה גאון אדיר בכל מקצועות התורה, היה מסתיר את מדרגותיו במעטה של ענווה. תלמידו האדמו"ר ר' משה פאלייר העיד על רבינו כי רוח-הקודש שרתה עליו. הירבה בסיגופים ותעניות. הנהגתו והליכותיו בקודש היו מופלאות ביותר. נפטר בערב שבת קודש שבו חל תענית עשרה בטבת ה'תרי"ב (1852). חי כ-84 שנים. ציונו במוש.

אביו: ר' מנחם. **אחיו:** ר' דב בער מסלאנימא. **ילדיו:** אין. **מרבותיו:** רבי מרדכי מלכוביטש, רבי נח מלכוביטש (בנו של ר' מרדכי). **מתלמידיו:** האדמו"ר ר' משה פאלייר מקוברין.

הרה"ק ה'בית אברהם' סיפר כי כאשר רבינו היה ילד בן שבע הוא הלך פעם לחידר וראה יהודי עגלון. לפתע הסוס נפל ומת. בעל העגלה בכה תמרורים מאיפה יקח עכשיו לפרנס את ביתו. רבינו ראה זאת והדבר מאוד נגע לליבו. הוא אמר: "ריבונו של עולם, אני לא אלך לחדר עד שהסוס יקום על רגליו ויחיה", וכך היה שהסוס קם והעגלון המשיך לנסוע אתו.

הרה"ח רבי אברהם אשכנזי ז"ל סיפר ששמע מהזקנים בטבריה: בזמנו של רבינו היה בחור בשם יואל. הוא היה בחור שובב. היה לו מקל מעץ שהחזיק. לעיתים היה משתמש בו לרעה שהיה מכה בו את מי שהכעיס אותו. פעם אחת הסתכסך עם נכרי. יואל היכה את הנכרי במקל והרג אותו.

מיד אסרו אותו בבית הסוהר. אביו ששמע על כך נבהל מאוד. מי יודע מה יעשו לבנו ומה יגזר עליו בבית המשפט. האבא רץ לביתו של רבינו ושפך לפניו את ליבו המר. רבינו שאל: "למתי קבעו את המשפט?". האבא ענה לו: "בעוד עשרים יום". רבינו שאל: "האם יש עדים שראו את המעשה?".

האבא ענה לו: "יש כמה עדים אבל אני לא יודע מי הם". רבינו הרגיע אותו ואמר: "יהיה טוב". בתוך הזמן עד לעריכת המשפט מתו במוש כמה גויים צעירים לימים מחוץ לדרך הטבע. ביום המשפט התברר שכל העדים שהיו צריכים להעיד במשפט מתו. מכיוון שלא היה מי שיעיד בפני השופטים שחררו אותו לחופשי.

פעם אחד מאנשי העיר נסע לאמריקה והשאיר בעיר את אשתו וילדיו. לילה אחד באמצע הלילה רבינו קרא למשמשו ר' משה אהרן ואמר לו: "נלך ונראה מה שלומה של האישה ובניה". ר' משה אהרן תמה ואמר: "רבינו, למה הינך רוצה ללכת אצלם באמצע הלילה ולהפריע את שנתם? נלך מחר". אבל רבינו התעקש ללכת באמצע הלילה. קמו והלכו לבית האישה.

כשבאו לבית הם נקשו בדלת ולא פתחו. רבינו אמר למשמשו שיקח קרדום וישבור את הדלת. כשפרצו את הדלת ראו כי כולם מעולפים. התברר כי תנור העץ שחימם את הבית הוציא עשן מחניק. אם היו מאחרים ובאים בעוד שעה, כבר כל בני הבית היו מתבקשים לעולם שכולו טוב.

כשהיו באים להיפרד מרבינו בימות החורף, היו שואלים אותו אם לצאת מהעיר עם סוס ועגלה או עם מזחלת (שמתאים לנסוע בה בעת השלגים). רבינו היה עונה להם. פעם אמר לאחד השואלים שיצא עם מזחלת למרות שבאותו יום השמש זרחה ולא היה נראה שעומד לרדת שלג.

רבי משה אהרן משמשו שהיה תמים שאל: "הרי רואים את השמש זורחת. מדוע תאמרו לו לצאת עם מזחלת?". רבינו השיב לו: "מה אכפת לך מה שאני אומר?". כמובן שהשואל ציית לרבינו. תוך מספר שעות בעוד השואל בדרך השמיים התקדרו בעבים והתחיל לרדת שלג כבד. אם הוא היה יוצא עם עגלה הוא לא היה יכול לחזור לביתו.

וחרים היו באים אליו מכיוון שהם נוסעים בדרך והימים ימי חורף, והיו רוצים 'לקנות' ממנו שלג, כלומר: שיגיד שיהיה שלג. כשרבינו היה אומר שיהיה שלג אז נעשה שלג. הם העדיפו את השלג כי היה ניתן לנסוע על גבי מזחלות וזה היה הרבה יותר נוח מנסיעה בעגלה. פעם כשנפרד מכמה יהודים ולקח מהם כסף עבור שלג, משמשו ר' משה אהרן הביא קצת עפר מהאדמה שבחוץ. המשמש נכנס לרבינו וטען: "כבוד הרב, אתה שלחת את האנשים בתנאי שיהיה שלג. ראה כי האדמה יבשה. אין שום שלג". באותו הרגע התחיל לרדת שלג כבד כפי שרבינו אמר.

אנשי הרה"ק מקאברין שגרים במוש נהגו שלפני נסיעתם לרבע, היו נכנסים ונפרדים מרבינו והשאירו לו שני רובל. לימים התיישבו ונסעו לקאברין מבלי להיפרד ממנו. בדרך גזלנים התנפלו עליהם, וגנבו מכל אחד מהם שני רובל! כשבאו אל רבי יחיאל לאחר מכן, אמר להם: "מה היה איכפת לכם לבוא אלי, להיפרד ממני ולומר לי היו בריאים. אני הייתי אומר לכם סעו לשלום".

חכם הרב משה צאלח זצ"ל - נולד בערך בשנת ה'תרנ"ד (1894) בבגדאד. כבר כשהיה עלם צעיר השקיע את ראשו ורובו בעולם התורה. ניכר כי לגדולות נוצר. בתחילת דרכו למד בישיבת 'תומכי תורה'. כשהיה בן שבע-עשרה שנים הוסמך להוראה על ידי גדולי חכמי בגדאד. למד בבית-המדרש 'בית זלכה'. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, רבינו גויס בכוח על ידי השלטונות. רבינו נשלח לשדה הקרב ללא תנאים בסיסיים וללא הכשרה מינימאלית וראה ניסים גלויים. לאחר חמש שנים חזר לבגדאד. מיד לאחר מכן פרצה מחלת המלריה. רבינו הגיע עד שערי מוות ובחסידי שמיים התרפא לאחר שני ניתוחים. בהמשך התמנה לשמש כאחד מראשי הישיבות בבית-המדרש 'בית זלכה'. בשנת ה'תש"ד (1944) עבר ללמד בבית-המדרש 'מנדאני'. רבינו הדריך את הרבנים ואת התלמידים וזכה להגדיל את מספר התלמידים ל-780.

נישא לראשונה בשנת ה'תר"פ (1920). לאחר שהמתין 28 שנים בהם שבהם לא זכו לפרי בטן למרות תפילותיו הרבות, נאלץ לגרש את אשתו ובשנת ה'תש"ח (1948) נישא בשנית. בשנת ה'תשי"א (1951) עלה לארץ עם אשתו ושני ילדיו. בהתחלה נשלחו למעברה 'עין שמר'. שנה לאחר מכן הגיעה משלחת מטעם יהדות בבל וביקשו מרבינו לשמש כרבה של המעברה 'נחלת יהודה'. רבינו הסכים למרות החיים הקשים במעברה בפחונים ושם הרביץ תורה ברבים. דאג לבניית בית-הכנסת אליהו הנביא. שימש כרבה של מעברה 'נחלת יהודה' וכרב בית-הכנסת עד יומו האחרון. משכורתו הדלה לא הספיקה ורבינו נאלץ לבקש סיוע מלשכת הסעד. למרות מצבו הגשמי פיזר צדקה ביד רחבה וארגוני צדקה וחסד וישיבות פנו אליו רבות לבקשת עזרה. הסתפק במועט בבית קטן וצנוע. בספריו נמצאו קבלות של תרומות לארגוני צדקה מכל הארץ. דקדק במצוות הכנסת אורחים. ענותן. הסתיר את כתיבת חידושי תורתו. ידע את מועד פטירתו. נפטר ב-י' טבת ה'תשכ"ו (1966). חי כ-72 שנים. ציונו בבית-העלמין שיכון גורדון בראשון לציון. ישיבת 'הרב משה יחזקאל אלצאייג' נקראה על שמו וכן הרחוב שבו התגורר נקרא 'רחוב הרב משה צאלח'. גם כיום המתפללים על ציונו זוכים לראות ישועות.

אביו: חכם הרב יחזקאל (עבד לפרנסתו כצורף. היה בקי בש"ס ומפרשיו וכן היה מקובל). **סבא (מצד האב):** חכם הרב צאלח. **אימו:** מרת תפאחה (אחיינית חכם באשי ר' אברהם הילל, חכם ר' יחזקאל הלוי אל ואכיל וחכם באשי ר' יצחק שלמה מגל"ד). **סבא (מצד האם):** חכם הרב מאיר חורש. **נשותיו:** מרת רג'ינה (זיווג ראשון. נישאו בשנת ה'תר"פ-1920. בת ר' משה מזרחי), מרת נזימה (זיווג שני. נישאו בשנת ה'תש"ח-1948. בת ר' פינחס). **ילדיו (מזיווג שני):** ר' יחזקאל, ר' פנחס, ר' אברהם, ר' יצחק, מרת שמחה, מרת שושנה ומרת רחל. **מרבתינו:** אביו, המקובל חכם ר' יחזקאל, המקובל חכם ר' יהודה פתיה (היה רבו המובהק), המקובל חכם ר' שמעון אגסי. **מתלמידינו:** הגאון המקובל הרב יוסף זליכה (רבה של פרס כץ). **מספריו:** פני משה- על התורה בדרך הפשט **ויקהל משה**- על התורה בדרך הפרד"ס **בגדי ישע**- על הנ"ך **מוליך לימין משה**- פירוש על הש"ס **ויגד משה**- על אגדות הש"ס **ישמח משה**- מצוות וענייני הנישואין **ויסתר משה**- על הזוהר הקדוש ותיקוני הזוהר **משרת משה**- על האידרות רבא וזוטא ופירוש על יין הרקח **מילי דחסידותא**- על ספר חסידים **ערך לחם**- לפול על הש"ס ומדרשים וספרי קבלה. בנוסף כתב פיוטים רבים.

אחותו רוזה סיפרה שפעם אחת היא עברה בשוק בבגדאד וראתה שם את אחיה חכם משה. היא דיברה איתו במשך עשרים דקות. היא הגיעה אליו בערב ואמרה לו שרוצה להמשיך לדבר איתו בקשר למה שדיברו היום בשוק. רבינו שאל: "מתי דיברת איתי?". לרגע היא קשה להבין את כוונתו והיא ענתה: "היום דיברנו בשוק במשך עשרים דקות". רבינו השיב לתדהמתה: "אה, זאת את היית!". היא היתה פשוט המומה והבינה שדיברה איתו עשרים דקות בלי שאחיה חכם משה הסתכל עליה כלל. רבינו לא ידע שהיא אחותו וזאת משום ששמר על עיניו הקדושות.

באחד מימי ראש השנה לאחר פטירתו של רבינו, בנו התפלל בבית הכנסת 'אליהו הנביא' שאביו הקים. באמצע התפילה התפתח ויכוח בין המתפללים לגבאי בית הכנסת. במוצאי החג בנו של רבינו התקשר לאחותו שמתגוררת בצד השני של הארץ ושאל בשלומה. היא בתשובה שאלה אותו: "מה קרה היום בבית הכנסת?". הוא ענה: "למה את שואלת?". היא סיפרה לו שחלמה בלילה שאביה בא אליה והביא לה דף שכתוב בו את ישרותו של גבאי בית הכנסת והורה לה לתלות אותו על פתח בית הכנסת. בנו כששמע זאת התרגש לראות שאביו שומר על שלום בית הכנסת שהקים גם לאחר פטירתו. בנו רץ לגבאי בית הכנסת לספר לו שמשמיי הודיעו על כשרותו וישרותו.

אחד משכניו של רבינו קיבל אירוע מוחי ל"ע. הוא הובהל לטיפול נמרץ בביה"ח. הרופאים אמרו שיש לו חיידק במוח, ובנוסף לאירוע מוחי והתקף לב שעבר- שעותיו ספורות. בנו שהתגורר בחו"ל שהה באותה עת בירושלים. כששמע זאת הרגיש דחף ללכת להתפלל בקבר רבינו. הוא הלך לבית העלמין, השתטח והתפלל לרפואת אביו, שלדברי הרופאים נותרו לו שעות בודדות לחיות. כשחזר לביתו נרדם בחלומו ראה את רבינו אומר לו: "ישועת ה' כהרף עין. אל תדאג" ונעלם. הבן הנסער קם משנתו. בדיוק באותו רגע הטלפון צלצל ואימו הודיעה לו שהרופאים אמרו עכשיו שמצב אביו השתפר. מאותו רגע מצבו הלך והשתפר כליל. כשקם ממיטתו שאל את בנו: "היית בקבר של חכם משה?". בנו סירב בהתחלה לספר לאביו, אבל לאחר שאלות חוזרות נשנות הודה שהלך לקבר של רבינו. סיפר אביו שבאותו הרגע שהלך לבית עלמין, ראה ששמים אותו על משטח משיש שבו רוחצים את המתים ל"ע וכולו מלא דם. לידו ראה מלאכים והנה עומדים להכריז עליו שהוא מת ח". פתאום ראה את חכם משה מגיע ואמר לו "ישועת ה' כהרף עין". פסוק שלפני כן לא הכיר אותו כלל, ואז הוציא אותו משם וסיפר לו שבנו הלך להתפלל על קברו. (החומר והסיפורים מעובדים מתוך הספר 'האיש משה' באדיבות נכדו ר' אברהם דוד)

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל
ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים להשתמש
בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים